

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 SZEPTEMBER 6.

276. szám

Majelenik minden reggel, ünnepe után és hétfőn délelben
Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg 3. szám (Minerva-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Zmaj Jovin trg 3. (Minerva-palota)

KÖZBESZÓLÁS

Klofácnak, a csehszlovák szenátus elnökének Beogradban tartott nagyszerű beszédében volt egy olyan passzus, amely reflektorként világított be a kisebbségi kérdéskör pszichológiájába. Azt mondta Klofác, hogy az osztrák-magyar monarchia idején Bécs rendelkezhetett a csehek és szlovákok kezével-lábával, de nem rendelkezhetett a lelkével. Ez a megbízhatatlansági bizonyítvány, amelyet a Gesamt-Monarchie-val való viszonylatban utólag állított ki népéről a cseh politikai élet vezetőgyéneke, lélektani magyarázatul szolgál annak a bizalmatlanságnak, a mellyel az uralkodó faji lett nemzetiség a maga kisebbségei iránt viselkedik. Ha az egykori monarchiába zsufolt csehek, szlovákok, szerbek, horvátok, szlovének, rutének és románok lelke másfelé gondolt, mint amerre kezüket és lábukat a parancsszó vezényelte, akkor ezek a népek, államalkotó elemné izmosodva, méltán feltételezhetik a cselekvés és mentalitás ellentétét az alájuk rendelt kisebbségekkel szemben is. Innen van az, hogy a faji többségek gyanakvását a kisebbségek maradéktalan köteleességteljesítése és megismétlődő nyomatókos hűségnyilatkozatai sem erősítik meg. A szegénylegényből lett pandur a múlt tapasztalatait arra használja fel, hogy a szegénylegényeket annál hatékonyabban üldözze.

Ez azonban csak pszichológiai magyarázat, de nem igazolás. A politikai providencia nézőpontjából a probléma egészen másképp fest. Az új nemzeti államoknak kell vonni azokat a történelmi tanulságokat, amelyeket az alkotórészeire bomlott osztrák-magyar monarchia sorsa nyújt. A Habsburgok alatt a legkülönbözőbb nemzetek kényszerültek egy mesterségesen összetákoltt egészbe és a kielégítetlen nemzeti aspirációk évszázadok folyamán hatalmas centrifugális erővé gyülemlették. Ez a veszély a faji együtvértartozás alapján létesült utódállamokat nem fenyegeti. Mi tartani valója lehetne például az S. H. S. királyság tizenegymilliónyi szláv népének az egymillió nem is egy nemzethez tartozó kisebbségtől? Kompakt faji többség nem szorul rá elenyésző számú nemzetiségeivel szemben jogkorlátozó államvédelmi rendszabályokra. Amennyiben pedig az államélet fejlődése szempontjából mégsem kívánatos a polgárok egy töredékének a jogos igények teljesületlenségéből fakadó elégedetlensége, akkor ez ellen a baj ellen a legbiztosabb hatású óvintézkedés a jogok kiterjesztése, ami az elégedettség lelkiállapotát megteremti. Mi oka lehetne a magyar vagy német kisebbségnek titkos gondolatok táplálására, ha abban az országban, ahol elhelyezkedett, gazdasági, kulturális és politikai törekvései szabadon érvényesülhetnek? A cselekvés és gondolat meghasonlása az osztrák-magyar monarchia elnyomott népeinek volt a tragikum, de ma már, amikor Európa népei a béke betetőzésére közelednek egymáshoz, anakronizmussá vált a kisebbségi életben.

Hunyadi János nevét is említette Klofác a szerbek heroikus harcainak felsorolása közben. A nagy magyar

törökverő hős serepe a szerb hadakkal együtt küzdött az előnyomuló török áradat ellen. Radonics Jován dr. viszont nagyértékű történelmi előadásában azt a germanizáló és centralizáló politikát emelte ki, amely a Habsburgok, különösen II. József idején az osztrák-magyar monarchia szlávjait sújtotta. A török dulás és

a német szupremácia ellen a magyar is defenzívát folytatott, mint a szerb és századokon keresztül egy háborúban, mint békében rokon célkitűzései voltak a két népnek. A Vajdaságban mindig testvéri egyetértés fűzte össze a szerbeket és magyarokat és a magyar függetlenségi politika vezéreit szoros barátság kap-

csolta a szerb nemzetiségi politika irányítóhoz. Erre a történelmi hagyományokban gyökerező szerb-magyar barátságra alapítja a jugoszláviai magyarság azt a hitét, hogy a szándékai tisztaságában kételkedő nacionalista elfogultság csak egy letűnőben lévő viharos időszak múlt szimptomája.

Elmérgekedett az osztrák állami tisztviselők bérmozgalma

A posta-, távirat- és telefonalkalmazottak minden előkészületet megtettek a sztrájk proklamálására

Bécsből jelentik: Az állami tisztviselők technikai szövetsége, amelyben a posta, távirat és telefon alkalmazottjai is helyet foglalnak, most már a sztrájkotól sem riadnak vissza, hogy kiereszkedjenek bérmegemelésük teljesítését. Ramek kancellár előbb október nyolcadikára ígért választ a szövetség végrehajtóbizottságának memorandumára, később azonban kitolta ezt a terminust tizenkettedi-

kére, azonban már előre jelezte, hogy semmiesetre sem tudja biztosítani a sztrájkot sillinges fizetést, hanem legfeljebb pótlékot adhat a kormány.

A kancellár válasza nagy elkésredést keltett az állami tisztviselők között és a tisztviselők hétfői gyűlésén éles támadások hangzottak el a kormány és a kancellár ellen, aki száz és százmilliókat fecsért el

a Centrálbank támogatására, míg a tisztviselők részére nem jut minimális összeg sem. A végrehajtóbizottság elhatározta, hogy követelni fogja, hogy a kormány még október tizenkettedike előtt adjon végleges választ, de addig is minden előkészületet megtett, hogy a posta és telefon azon a napon teljesen megbénuljon, amelyen a kormány elutasítja a tisztviselők követeléseit.

Létrejött a demokrata-egyesülés

A demokrata és muzulmán párt kimondta a fuziót — Ötvenhat tagja van az új alakulásnak

Beogradból jelentik: A politikai élet a csehszlovák képviselők látogatása ellenére is kezd elevenedni. A keddi nap legfontosabb eseménye volt

a demokrata- és muzulmán párt egyesülésének végrehajtása.

A két párt együttes gyűlést tartott, amelyen kimondották a fuziót demokrata egyesülés néven. Az egyesülés elnöke Davidovics Ljuba lett, alelnöke Mehmed Szahó dr. és titkárai Sumenkovics Ilija dr., Angyelinovics Grga, Marinkovics Voja, Hadzsi-Katic és Hrahnic dr. Az együttes ülésről kommunikét becsajítottak ki, amelyben megállapítják, hogy a két párt az egyesülés mellett is megtartja önállóságát, együttesen foglalkozni a gazdasági krízis megoldásáért és a legélesebb harcot fogja folytatni a kormány ellen. Az egyesülésnek ötvenhat tagja van.

A kormányzópartok közül a horvát parasztpárt október 8-ikán, a radikális-párt október 12-ikén tart klubülést. A kormányzópartok klubülését, tekintettel a függőben lévő politikai kérdésekre, nagy várakozás előzi meg.

Mikor lépne be Korosec a kormányba?

Ljubljanából jelentik: A szlovén lapok jelentése szerint Korosec Antun legutóbb Brezicán tartott beszédében többek között a következő érdekes kijelentéseket tette partjának a kormánnyal szemben elfoglalt álláspontjáról:

A kormányban ma radikálisok, Radics-pártiak és Nikics-pártiak vannak. A legerősebbek a radikálisok, de ezeknek nincs érzékük Szlovénia szükségletei iránt. Mindaddig, amíg nem változtatják meg álláspontjukat a szlovénekekkel szemben, mi nem léphetünk be a ő kormányukba. A

jelenlegi kormány ugyan meg se hívott bennünket és többször megmutatta, hogy a szlovéneket nem szereti. Ha a radikálisok megváltoztatnák álláspontjukat Szlovéniával szemben és akkor meghívnanak bennünket a kormányba, pillanatig se várnánk, hanem belépünk.

A királyné visszatért Blédebe

Ljubljanából jelentik: Mária királyné, miután anyját, a román királynét, aki Amerikába utazik, elkísérte Rakek határállomásig, ked-

A csehszlovák képviselők Beogradban

Kedden délig folytatódott a csehszlovák vendégek tiszteletére rendezett ünnepségek.

A Studenicka utcában megtörtént a csehszlovák otthon alapkövetétele, amelyen jelen volt Tritunovics Misa közoktatásügyi miniszter, Szubotica, a parlament alelnöke, Seba csehszlovák követ, a csehszlovák képviselők és a beogradi csehszlovák kolónia. Seba tartott beszédet, amelyben elmondta, hogy ezen a helyen elemi iskolát is fognak nyitni, mint a kerületi elemi iskola egyrészt. Ennek két osztályában cseh és szerb lesz a tanítási nyelv, a cseh és szerb gyerekek felváltva fognak tanulni azokban az osztályokban. Kijelentette, hogy a hétfői parlamenti rezolúció értelmében így igyekeznek megvalósítani a kulturális kapcsolatot és a külügyminiszter már hozzájárult ehhez a tervhez. Beszélte ezután Skarka Richárd, a Prágai Hitelbank beogradi fiókjának igazgatója, Matojsek csehszlovák képviselő, majd újból Seba követ, ezután a himnusz hangjai mellett véget ért az ünnepség.

Pét király sirjának megkosoruzása

Kirándulást tettek ezután a csehszlovák képviselők az Avala-hegy-

den reggel visszatért Blédebe. Alekszander király kedden tette betegsége óta első nagyobb sétakirándulását. Ófelsége egészségi állapota teljesen kielégítő.

Korosec résztvesz a Páneurópa-kongresszuson

Ljubljanából jelentik: A Bécsben most összeült páneurópai kongresszusra elutazott Korosec Anton dr., a szlovén néppárt vezére és Prepeluh Albin, a szlovéniai Radics-párt vezetője is.

re, az ismeretlen hős sírjához, Klofác és Malipetr, valamint Radonics Jován és Agatonovics Radoszláv vezetésével. A siremléknél David József cseh nemzeti szocialista képviselő, volt légionárius beszélt és elhelyezte a csehszlovák parlament koszoruját. Délután a csehszlovák képviselők a királyi udvarban a látogatókönyvbe bejegyezték nevüket, majd a szerb nőegylet által rendezett uzsonnán vettek részt. Este a színházban diszlokádás volt.

A vendékek szerdán szerbiai körútra mennek

A csehszlovák képviselők szerdán reggel hét órakor elutaznak Beogradból és előbb Topolára mennek, ahol megkoszorúzzák Petár király sírját. Azután meglátogatják Paratyn, Leszkovác és Szkopljé városokat. Velük utazik Krajac kereskedelemügyi miniszter, aki most kezdi meg szabadságát és azután Macedóniában turista kirándulásokat fog tenni.

Klofác hirtelen elutazott, mert felesége meghalt

Klofác Vaclavot, a csehszlovák szenátus elnökét beogradi tartózkodása alatt súlyos gyász érte. Hétfőn táviratot kapott Prágából, hogy tele-

sége ott elhunyt. Klofácnak a parlament valamennyi pártja részvétét nyilvánította. A gyászeset miatt Klofác már kedden este visszautazott Prágába.

Karpiskova szocialista képviselő a csehszlovákiai nők helyzetéről

Karpiskova Betta cseh szociáldemokrata képviselő a beogradi újságírók előtt nyilatkozott a csehszlovákiai nők helyzetéről. Elmondta, hogy a csehszlovákiai nők politikai tekintetben a férfival teljesen egyenrangúak. A parlamenti és önkormányzati választások általános proporcionális és titkos szavazással történnek. A nőképviselek száma a parlamentben tíz, a szenátusban öt. Legnagyobb részét a szocialista párt tagjai a képviselőnk, ami természetes is, mert a szocialisták harcoltak először a nők szavazati jogáért. A nők a férfival egyenrangúak Csehszlovákia legmagasabb fórumai előtt is. *Pártok szerint a képviselőnk száma így oszlik meg: három kommunista, két nemzeti szocialista, két német demokrata, egy cseh agrárpárti, hét szociáldemokrata.* A szociáldemokrata nőképviselek erővel küzdenek azért, hogy a gyermekek vallásoktatása a családi otthonban és ne az iskolában történjék, harcolnak a klerikalizmus ellen. A nők társadalmi helyzete Csehszlovákiában a köztársaság megalakulása óta rendkívül megjavult és az ország szociális törvényhozása gondot fordít a nők védelmére. Megvan az anyaság esetére való biztosítás és védelemben részesítik a gyermekeket a kizsákmányolás ellen. A gazdasági helyzet mindamelllett nem egészen kielégítő, mert a nőket még mindig olcsóbban fizetik, mint a férfi munkaerőket, ezért tovább folyik a harc a gazdasági demokráciáért. Kijelentette végül Karpiskova, hogy Csehszlovákiában szeretettel gondolnak a jugoszláv nőkre és sajnálják, hogy az itteni nőknek nincs politikai egyenjoguságuk.

Jászai Marit

csütörtökön délután temetik
A nagy magyar tragika kedden reggel hosszas szenvedés után halt meg

Budapestről jelentik: Hosszu szenvedés után kedden reggel néhány perccel nyolc óra után meghalt Jászai Mari, a nagy magyar tragika. Jászai Mari súlyos betegen már hónapokkal ezelőtt került a budai János-szanatóriumba, maga is tudta, hogy menthetetlen és megadással várta a halált, amelynek gondolatával teljesen kibékült. Már évekkor ezelőtt megvásárolta a Kerepesi-úti temetőben sírhelyét és felállította fehér márvány síremlékét, amelynek arany betűs felírásából csak a halálozás napjának dátuma hiányzik, az évszám rajta van.

Jászai Mari 1855-ben született a komárommegyei Aszár községben, mint szegény iparos család gyermeke. A szegény ács leánya pályafutását már tizenkét éves korában megkezdte, a mikor megszökött hazulról és egy darabig vándorszínésztársulatokkal járta az országot, majd a budai Népszínházhoz került Molnár György társulatához. Onnan a kolozsvári Nemzeti Színházhoz szerződött, majd 1872-ben szerződött a Nemzeti Színházhoz. Az utolsó másfél évtizedben már nagyon ritkán szerepelt a színpadon, bár örökös dísztagja volt a Nemzeti Színháznak. 1922 január hatodikán nagy ünnepség keretében ünnepelte a Nemzeti Színház Jászai Mari ötven éves színészi jubileumát és utóljára a Nagyasszony 1925 december harmadikán lépett fel Jókai Aranyemberé-nek Tereza mama szerepében.

Elhatalmasodott cukorbetegsége miatt már hónapokkal ezelőtt felvettette magát a János-szanatóriumba. Néhány hét előtt legyengült szervezetét influenza is megtámadta, ami súlyos komplikációkat

idézett elő. A nagybeteg művésznő már három hete ugyszólván alig vett magához táplálékot. A szombati éjszakáját nyugtalanul töltötte és hétfőn kezdetét vette az agónia. Hétfőn este azonban még teljesen eszméleténél volt, míg kedden reggel nyolc óra után eszedesen el-

szenderült a Nagyasszony.

Jászai Mari temetésére nézve még nem történt hivatalos intézkedés, az eddigi tervek szerint csütörtökön délután négy órakor fogják eltemetni Jászai Marit a Nemzeti Színház előcsarnokából.

Lángban álló hajó az Oceánon

Négyszáz utas tűz- és vízhalál előtt

Newyorkból jelentik: A newyorki kikötőparancsnokság kedden reggel rádiójelentést vett fel, amely közli, hogy a *Byron* angol személyszállító a nyílt Oceánon kigyulladt. Az értesítés szerint a hajó, amelyen négyszáz utas tartózkodik, lángokban áll. Ha idejében nem érkezik segítség,

az utasok vagy a tűz, vagy a víz áldozatai lesznek, mert a hajót nem sikerül megmenteni.

A newyorki kikötőparancsnokság a jelentés vétele után nyomban gyorsjárású segélyhajókat indított utnak a veszélyben levő gőzhajó felkutatására.

Szonta község lakói el akarták hagyni otthonukat

Egy szentai földmives jóslata bolygatta meg a dunamenti község nyugalalmát — Pusztító árvízrel jósolt decemberre

Apatinból jelentik: A szontai csendőrség kedden letartóztatta Krsztin Joca szentai földmivest, aki néhány nappal ezelőtt utazott Szentára. A letartóztatásra különös eset szolgáltatott okot.

Krsztin Joca, aki a bácskai községek lakossága előtt arról ismeretes, hogy jövendőlni szokott és ezért bárhol megfordul, nagy népszerűségnek örvend. Krsztin, akit a falvak népe *prófétának* is nevez, szontai tartózkodása alatt is jósolt. Azt jósolta, hogy ez év decemberében újabb ár-

víz lesz a Duna mentén, amely Apatint és Szontát teljesen elpusztítja. A jóslat nem várt izgalmat okozott Szontán. A falbeliek amilyen megrémültek, hogy csomagolni kezdtek és el akarták hagyni házukat, hogy kevésbé veszélyes helyen telepedjenek le. A csendőrség azonban idejében közbelépett. Felvilágosította a megrémült embereket, a profétát pedig letartóztatta. A rend csak nagysokára állt helyre a faluban, mert még mindig sokan vannak, akik hisznek a jóslatban.

Magyarok és németek Csehszlovákiában

Derer volt szlovenszkói miniszter nyilatkozott a Bácsmegeyi Napló számára a csehszlovákiai kisebbségek helyzetéről

A *Bácsmegeyi Napló* beogradi munkatársa felkereste Derer Ivan volt szlovenszkói minisztert, aki a csehszlovák képviselők csoportjával érkezett a fővárosba és kérdést intézett hozzá a csehszlovákiai nemzetiségek helyzetére vonatkozólag. Derer Ivan a csehszlovákiai magyar és német kisebbségekről a következőket mondotta:

A németek a kormányzó előtt

— Ami a német kérdést illeti, annak Csehszlovákiában nagy jelentősége van. *Köztársaságunkban hárommillió német él, akik erős kulturával és nagyon kifejlett gazdasági élettel rendelkeznek.* Meglehetősen politikai súlyt ad nekik azonfelül az a körülmény is, hogy a német birodalom szomszédságában laknak.

— *Eddig a német politikai pártok nem dolgoztak reális alapon.* Amikor 1920-ban a köztársaság megteremtette az alkotmányt, a német pártok, a szociáldemokraták kivételével, közös nyilatkozatot tettek, amelyben

kijelentették, hogy a csehszlovákiai németek nem ismerik el a békeszerződést és követelik a teljes önrendelkezési jogot a maguk számára.

— Az utóbbi időkben azonban ez a helyzet megváltozott. 1922—1923-ban nagy gazdasági válság volt Csehszlovákiában.

A gazdasági érdekek parancsoló hatása alatt a németek politikai magatartása is megváltozott.

Tavaszi óta a német agrárpárt, a keresztény szocialista és ipari párt tagjai a kormányzó többségnek.

A legközelebbi időkben megalakuló új csehszlovák kormányt ez a három német párt okvetlenül támogatni fogja ha nem is vesz részt direkté a kormányzásban

— Már csak a német nemzeti szocialisták és német nemzeti párt követeli

az alkotmány revízióját. A német szociáldemokraták oppozícióban vannak ugyan, de ennek éle nem irányul az állam ellen.

A csehszlovákiai magyarok nem kéne ek egységes akcióra

— Hasonló a helyzet a magyar kisebbségnél is.

A csehszlovákiai magyarok befolyása nem olyan jelentős, mint a németeké, mert a háromszáz képviselői mandátum közül legjobban csak tizenegyet nyerhetnek el.

A mi választási törvényünk a lehető legliberálisabb és minden politikai irányzat érvényesülését lehetővé teszi. Ehhez képest a magyarság is többféle elmentéses világnézet közt oszlik meg és így

egységes politikai akciót nem képes kifejteni.

A tizennyolc magyar képviselő közül öt magyar nemzeti párti, hat kommunista és három keresztény szocialista. A magyarság politikájára hasonlóképpen fejlődik mint a németeké és

a Szentiványi József vezetése alatt álló magyar nemzeti párt tavasz óta szintén tagja a kormányzó többségnek.

A magyar keresztényszocialista párt nem tartozik ugyan a kormányzó többséghez, de állásfoglalásáról esetről-esetre dönt és gyakran megesk, hogy a kormányzóval szavaz.

Az állampolgárság odisszeje

Ezután a volt szlovenszkói miniszter az állampolgárság kérdését ismertette.

— Az állampolgárságot 1920-ban rendezték a 236. törvénnyel. Ennek értelmében *mindazok, akik 1910 július 10 előtt Csehszlovákia mai területén valamely községben illetőséggel bírtak, automatice állampolgárokká válnak.* Azonban Szlovenszkóban és Ruszinszkóban

még a magyar törvények vannak érvényben és a községi illetőség megállapításánál az 1886. t.-c. az iránvadó, a mely szerint az, aki egy községben négy éven át lakott, ott adót fizetett és törvényes kifogás nem merült fel ellene, megkapja a községi illetőséget. Erre nézve a *praxisban ellentétek merültek fel és a prágai közigazgatási bíróság úgy döntött, hogy*

a négyéves kvalifikált helybenlakás nem jogcime a községi illetőségnek, csak ezen az alapon elnyerhető illetőséget, ha folyamodnak érte.

Ez a döntés nagy visszasságokra vezetett, mert annak idején alig valaki kérte az illetőség elismerését. Ennek fogva

a szlovenszkói és ruszinszkói lakosság nagyrésze nem tudta igazolni az állampolgárságát, holott harminc-negyven éve lakott ugyanazon a helyen.

Ennek a bajnak orvoslására készült az 1926 július elsején életbelépett törvény, mely szerint

azok a volt magyarországi honosok, akik legalábbis 1906 január elseje óta állandóan Szlovenszkóban laktak és 1910 január előtt legalább négy évet egy és ugyanazon községben töltöttek, csehszlovák állampolgároknak ismerendők el.

Végül beszélt Dérer Ivan a csehszlovákiai községi választásokról, amelyeket 1924 őszén tartottak meg és amelyek eredményeképp

számos szlovenszkói községben magyarok a közigazgatás vezetői, sőt kommunista képviselőtestületek is vannak. Az iskolaiügyre vonatkozóan kijelentette, hogy ezen a téren a magyarság minden jogos igénye kielégítést nyert és

a köztársaság területén hat magyar gimnázium működik.

— A hatóságok — fejezte be nyilatkozatát Dérer Ivan — azon vannak, hogy az államalkotó többség és a kisebbségek között összhang jöjjön létre.

Szemző Gyula és a vendégjog

A cigarettaacsempészes epilógusa a budapesti tábla előtt

Budapestről jelentik: Szemző Gyula nyugalmazott bácskai főispánnak az ismert cigarettacsempészéssel kapcsolatban egy másik bünpöre is volt, amely Glastor Frigyes volt vámhivatalnok feljelentésére indult ellene. Mint ismeretes, a büntetőbíró, mint jövedéki hatóság a cigarettacsempészséért Szemzőt és Glastort hatvanhatvan millió korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet kihirdetésének napján a volt főispán meghívta magához a volt vámhivatalnokot, aki meg is jelent Szemző Rádai-utcai lakásán.

Egy ideig elbeszélgettek, majd bejött a szobába Szemző fia, ifjabb Szemző Gyula és öccse, Szemző Adorján. Az ifjabb Szemző odament Glastorhoz és szó nélkül lefogta karjait, majd Szemző Adorján bátyja utasítására lekötözte a vámhivatalnok kezét-lábát. Amikor ez megtörtént, a tehetetlen ember arcát és száját bekenék trágyával és csak egy félórával később oldották fel kötelékeitől, hogy a fűrdőszobában megmosakodhasson. Glastor feljelentésére Szemzők ellen megindult az eljárás és a törvényszék a bizonyítási eljárás befejezése után Szemző Gyulát háromhavi, fiát kéthavi és öccsét egy havi fogházra ítélte.

A vádlottak felebbezése folytán a táblához került az ügy, ahol most tartották meg a tárgyalást. A táblai tárgyaláson a védő arra hivatkozott, hogy Glastor bosszúból tett feljelentést Szemzők ellen és a bizonyítás kiegészítését kérte. A felebbezési bíróság a bizonyítás kiegészítését a védő előterjesztése alapján el is rendelte.

KISEBBSÉGI ÉLET

Az erdélyi magyar párt elnöki tanácsa legutóbbi ülésén foglalkozott a párt-ellenzék memorandumával, mely a párt-élet demokratizálódását, a munkás, iparos és kereskedő réteg vezetőinek fokozott érvényesülését kívánta. Hosszabb vita után az elnöki tanács határozatot hozott, melyben a következőképp szögezte le álláspontját:

1. Az elnöki tanács teljesen osztja az emlékirat aláíróinak azon felfogását, hogy a »párt a lehető legszélesebb alapokra fektetendő« és ehhez képest azok a kisgazdák, városi iparosok, kereskedők és a szellemiség tagjai, akik úgy érzik, hogy csak névleg vagy esetleg nem is tagjai a pártnak és annak mindennapi életében így nem is vesznek részt, a pártéletbe akár érzelmi alapon, akár érdekeik felkarolása által megfelelő intenzitással bevonassanak. A pártvezetőség eddig is mindenkor ezt tartotta legfőbb hivatásának és feladatának, ilyen irányban adott ismételt utasításokat az egyes tagozatoknak és amennyiben a rendelkezésre álló erők ezt megengedték, a tagozatok ilyen irányu szervező munkáját közvetlenül is iniciálta és támogatta. Az emlékiratnak a szervezeti szabályokra vonatkozó kívánságát az elnöki tanács nem teljesítheti, mert a szabályzat átdolgozása nem az elnöki tanács kezdeményezéséből történt.

2. A gyergyószentmiklósi nagygyűlésen a párt elnökségében két hely kerül betöltésre, az elnöki tanács teljes egészében újja választatik, és az intézőbizottságban is több megüresedett hely fog betölteni. Módjában van tehát a nagygyűlésnek a választás alkalmával azokat megválasztani kiket erre legérdemesebbnek ítél. Az elnöki tanács nem érzi magát feljogosítva arra, hogy a választásra egyedül illetékes alkotmányos szerv döntésében hármiben is elébe vágjon, vagy azt befolyásolni kívánja.

3. A párt szervezeti szabályzata írja elő, hogy az elnökség tagjai milyen időtartamra választatnak meg. Az elnöki tanács alkotmányellenesnek tartja, hogy bármi tekintetben eltérhessen a nagygyűlés a szervezeti szabályzat ide vonatkozó intézkedéseitől.

4. Azt a kívánságot, hogy a szeptember 26-iki értekezlet résztvevői e jogcímen a nagygyűlésre meghívassanak, az elnöki tanács a demokrácia és az alkotmányosság elvére való tekintettel nem teljesítheti, de azért sem, mert ellenkező esetben kénytelen volna más csoportnak ilyen irányu kívánságait is honorálni, ami a nagygyűlés munkaképességét lehetetlenné tenné.

*

Bucsan román kisebbségi miniszterrel beszélgetést folytatott egy erdélyi magyar újságíró, aki megkérdezte a minisztert: mi az álláspontja a kormánynak a kisebbségi nyelveknek a közigazgatásban való használatának kérdésében.

— Ez a kérdés — válaszolta Bucsan — még tanulmányozás tárgyát képezi. — Hogyan fogják megoldani az esküt nem tett magyar tisztviselőknek a magyar sajtó által annyiszor szóvá tett ügyét?

— Azoknak a volt magyar tisztviselőknek, akik megtagadták az esküt, semmiféle igényük nem lehet az állammal szemben. Ebben az igazgatóság szellemében fogjuk megvizsgálni azoknak a tisztviselőknek a kérését, akik letették a hűségessküt, vagy legalább is jelentkeztek annak letételére.

— Mi a kormány álláspontja a külföldi sajtótermékeknek az új területeken való terjesztésére vonatkozólag?

— Nem a mi hibánk, hogy a külföldi sajtótermékekre továbbra is fenn kell tartanunk a cenzurát. Amikor Magyarország oda jut, hogy más érdekeket fog velünk szemben nyilvánulni és az ott megjelenő sajtótermékek nem igyekeznek majd az ország belső nyugalma megzavarni, akkor mi nagy örömmel fogjuk a külföldi sajtótermékek és ezzel kapcsolatban a határmenti sajtó cenzuráját is megszüntetni.

— A magyar párt és a szászok milyen kérelmeket terjesztettek a kormány elé?

— A kisebbségek képviselői által előterjesztett kérések igen sokfélék. A kormánynak kötelessége valamennyit tudomásul venni. Azokat, amelyek jogosak-

nak látszanak, nemcsak teljes jóakarattal vizsgáljuk felül, hanem azzal a meggyőződéssel is, hogy azok teljesítésével elsősorban az ország érdekeit is szolgálják. Hogy elsősorban mely kívánságok teljesítésére kerül a sor? — erre nézve egy kis türelmet kérünk, hiszen még a kormányzás kezdetén vagyunk.

*

Az erdélyi szászok küldöttségét mezenstettek Hans Ottó Roth vezetésével Goga belügyminiszterhez. A küldöttség arra kérte a belügyminisztert, hogy még a parlament megnyitása előtt tisztázza-

Lemondott a porosz belügyminiszter

Sewering utódja Grzezinszki berlini rendőrfőnök lesz

Berlinből jelentik: Sewering porosz belügyminiszter váratlanul benyújtotta lemondását.

A lemondás közvetlen okát nem ismerik, de valószínűnek tartják, hogy a belügyminiszter, aki a szociáldemokrata párt tagja, azok miatt a heves és kiméletlen támadások miatt hagyja el helyét, melyeket a

a kormánnyal kötött paktum fennállását, hogy a német parlamenti blokk elhatárolhassa, hogyan viselkedjék a parlamentben. Minthogy a választási kartel klauzuláinak teljesítése a közoktatásügyi minisztertől függ, Goga arra kérte a delegációt, várják be október 8-át, amikor is Petrovici közoktatásügyi miniszter külföldről hazaérkezik. A német delegáció elhatározta, hogy október 8-án felkeresi Petrovici minisztert és ha nem kap tőle kielégítő választ, akkor, mint végső fórumot, Averescu miniszterelnököt fogja felkeresni.

jobboldal lapjai már hónapok óta vezettek ellene, hogy megbuktassák.

Sewering utódja előreláthatólag Grzezinszki szociáldemokrata berlini rendőrfőnök lesz, akinek nagy érdemei vannak a német főváros rendjének és nyugalmanak fenntartásában.

„Kina nem ijed meg egy-két ágyunaszádtól!”

A kínai népszövetségi delegátus levele a Daily Newshez

Londonból jelentik: Kina népszövetségi delegátusa, Fuan-Sin-Csu hosszabb levelet intézett a londoni Daily News főszerkesztőjéhez, melyben

erélyesen tiltakozik az európai hatalmak, elsősorban Anglia kínai politikája ellen.

Fuan-Sin-Csu megállapítja a levélben, hogy a kínaiak szegénységét az európaiak idézték elő, akik különböző vámszerződésekkel guzsba-

kötötték a kínai ipart és mezőgazdaságot.

— Elmult az az idő — írja a kínai delegátus — amikor néhány európai hadihajóval rendet teremthettek az európai hatalmak.

Kina megszokta már az ágyudörgést és nem ijed meg egy-két ágyunaszádtól.

Sőt attól sem fél, hogy Anglia expedíciót indít a kínai szabadságharcosok ellen.

A kisebbségek egységfrontja

Kraft István, a német párt elnökének nyilatkozata az új parlamenti ülészekről és a radikális párthoz való közlekedés feltételeiről

Kraft István dr. képviselő, a német párt elnöke érdekes nyilatkozatot tett a *Deutsches Volksblatt* munkatársa előtt a küszöbön álló új parlamenti ülészekkel kapcsolatos politikai kérdésekről és a német párt várható új politikai orientációjáról. A nyilatkozatban Kraft dr. többek közt a következőket mondotta:

— A parlamentben a küszöbön álló őszi ülészekben lényegesen meg fognak változni a pártok erőviszonyai. Az egész vonalon észrevehető az a törekvés, hogy az elszórt erőket egyesítsék és céltudatosabb munkára nagyobb pártokba tömörítsék. Beszédes példája ennek a demokráta és muzulmán párt egyesülése és számos kombináció van forgalomban arról, hogy az új demokráta egyesüléshez még más kisebb csoportok is csatlakozni fognak. Magában a radikális pártban sem tisztázódtak még az erőviszonyok és tudvalevőleg szó van arról, hogy a disszidens radikálisok is visszatérnek a pártba. De nincs tisztázva még a Radics-párt és a Nikics-csoport viszonya sem, sőt olyan tervekről is beszélnek, hogy a kormány újabb pártok csatlakozásával igyekezik pozícióját megerősíteni. Ezek

az eltolódások és változások természetesen befolyásolják a német párt parlamenti frakciójának taktikáját és állásfoglalását is.

A parlamenti erők megváltozott dinamikája szükségessé fogja tenni a nemzetgyűlés minden csoportja részére, hogy az új helyzetnek megfelelő orientációt keressen. Ennek a német párt szempontjából nem lehet semmi akadálya. A német képviselők csoportja a legutóbbi parlamenti ülészekben tisztára csak technikailag egyesült a földmivesszári klubjával, az a fuzió azonban nem volt politikai természetű.

A német párt kívül állt eddig és

most is kívül áll a szűkebb ellenzéki blokkon és a kisebbségek politikai, kulturális és gazdasági helyzetéről mindenkor önállóan és minden párttól függetlenül fejtette ki a parlamentben véleményét.

Hogy ezután mennyiben válik lehetségessé közlekedésünk az egyik vagy másik erősebb parlamenti csoporthoz, az elsősorban a pártok jóakarattól függ, hogy mennyiben hajlandók a kisebbségek sérelmeit orvosolni és a kisebbségek politikai, kulturális és gazdasági egyenjogúságát biztosítani.

A többi kérdésben, amely eddig élesen elválasztotta a német pártot a radikális párttól, úgy látszik a legutóbbi idők természetes fejlődése folytán lényegesen enyhülés állott be.

Ha hinni lehet a kormánykörökből származó híreknek, a kormány egyik legfontosabb feladatának tekinti a községi önkormányzat visszaállítását és az adótvörvény egységesítésével megszűnnek azok a súlyos igazságtalanságok, amelyek eddig az adóztatás terén főképp a Vajdaság és a kisebbségek sérelmére fennállottak. Ez volt az a két kéreás, amely leginkább megnehezítette a németeknek a radikális párttal való együttműködést. Hogy miképpen fognak ezek a kérdések a valóságban alakulni, arra a legközelebbi jövő fog választ adni és

ettől függ mindazoknak az elemeknek a legközelebbi állásfoglalása, amelyek úgy politikai, mint kulturális és gazdasági tekintetben a radikális párt eddigi politikája által veszélyeztetve látták legfontosabb érdekeiket.

Figyelemreméltó dr. Kraft István nyilatkozatának az a része, amelyben a jugoszlávai kisebbségek egységfrontjáról beszél a következőkben:

— A felettebb vázoltak egyszerűsített megadják azt az egységes platformot, amelyen a kisebbségek legfontosabb érdekeik megvédése érdekében egy morális egységben tömörülhetnek. Ez a tömörülés feltétlenül szükséges is. Ez különben a német pártnak már régi álláspontja.

A német párt parlamenti frakciója állandó körülmények között és általános kisebbségi politikát csinált és az állampolgári egyenjogúsítás, valamint kulturális szabadság kérdésében sohasem képviselt csupán német érdekeket,

hanem gyakran éles harcot mindenkor általános kisebbségi szempont vezette. Azt szeretnők hinni, hogy ezt meglátták, a másik oldalon is és reméljük, hogy nem vonják kétségbe a német párt készségét arra nézve, hogy a kisebbségek morális egységfrontját továbbra is fenntartsa és a kisebbségi jogokért vívott harcban mindenkor valamennyi kisebbség közös érdekétől vezettesse magát.

Közlekedési mizériák

A bánátiak csak viszontagságos uton tudnak eljutni Beogradba

Neuner Vilmos németpárti képviselő interpellációt intézett a közlekedésügyi miniszterhez a délbánati vasuti közlekedésügyi mizériák ügyében. Elmondja, hogy a szubotici vasutigazgatóság tizennégy nappal ezelőtt megállapította, hogy Orlovát és Tomasevác állomások között a vasuti hid elromlott, aminek következtében a forgalom ott megszakadt. Emiatt az északbánati gazdasági élet nagy veszteségeket szenved és nagyon hátrányos módon közlekedhetnek azok, akik Beogradba igyekeznek. A becskerekiek — Szécsány, Alibunár és Pancsevón keresztül juthatnak csak Beogradba. Ezenkívül az új menetrend szerint csak két vonat közlekedik, mégpedig óriási késéssel, úgyhogy majdnem mindennap lekési a Pancsevórol Beogradba induló hajót és az utasok így kénytelenek másnapig várni, hogy Beogradba folytathassák útjukat. Kérdi az interpelláló képviselő, ismeretesek-e azok a közlekedési viszonyok a miniszter előtt, hajlandó-e változtatni ezen és minél előbb megjavítani az elromlott hidat, hajlandó-e elrendelni, hogy a pancsevói utolsó hajó megvárja a bánáti utasokat, valamint az iránt, hogy a vonatok a kikötőnél álljanak meg.

Elbocsájtották

Eremin Jován tordai jegyzőt Vátozások a bánáti jegyzői karban

Becskerekről jelentik: A bánáti jegyzői karban a belügyminiszterium nagyobb változásokat eszközölt.

Eremin Jován tordai jegyzőt elbocsájtották állásából és helyére Jokics Vaszilije jankovmosti jegyzőt nevezték ki. Jankovmostra Mijatov Milivoj becskereki pénzügyigazgatásügyi tisztviselő került jegyzőnek. Bánátszki Despotovacra, amely küldöttségileg kérte a belügyminisztert, hogy volt jegyzőjét helyezze vissza, visszahelyezték Jankahidac Marló jegyzőt, akinek helyére Begaszentgyörgyre viszont Blücsics Vászsa bukini jegyzőt nevezték ki. Arzin Ljubomir bánátszki despotováci jegyzőt Gornja Muzslára helyezték át, a jelenlegi gornja muzslai jegyzőt, Delko Iliját pedig rendelkezési állományba helyezték. Nikolajevics Milivoj szécsányi jegyzőt a belügyminiszter állásától felmentette, helyére Hendl Nikola supljajára jegyzőt nevezték ki. Supljajára Nikolics Petár lazarevói jegyző kerül, akinek helyére viszont Pauljev Ilije volt bánátszki szubotici jegyzőt nevezték ki.

Polukszics Radován perlezi segédjegyzőt hasonló minőségben Jankovmostra, Popovics Toma jankovmosti segédjegyzőt Begaszentgyörgyre, Hufnusz Begaszentgyörgyi segédjegyzőt pedig hasonló minőségben Perlezre helyezte át a belügyminiszter.

CIRKUSZ Német-francia barátkozás

Miért maradt el az utolsó ítélet?

— *Legenda* —

A szeráf, aki felsőbb helyről nyert megbízás alapján leszállt a földre, hogy személyes tapasztalatai alapján meggyőződést szerezzen arról, mivel foglalkozik az emberiség az Urnak 1926-ik esztendejében, a következő írásbeli jelentést küldte erről a mennyei iktatóhivatalnak:

— Hogy enyhén fejezzem ki magam, a világ, úgy ahogy van, megbolondult. Az emberek erőt vett a dancig-örület, mindenki táncol, ifjak és leányok, sőt aggok és vénasszonyok is azt hiszik, hogy avégre vannak a földön, hogy esztétől reggelig, továbbá reggeltől estélig szakadatlanul járják a charlestont. Így hívják azt a táncot, amelynél erkölcselembet a világ teremtése óta nem találtak ki Róka Pál, Saphir M. Imre, Landau Juliska és a többi táncanárók, valamint táncanárnők együttvéve. Nem akarom az ég liliumait, akiknek ez a referátum esetleg a kezébe kerül, megbotráncoztatni e tánc figuráinak részletes leírásával, csak megjegyzem, hogy az egyik legelőkelőbb táncokálban alkalmam volt megfigyelni bizonyos Stux urat, s őszintén felháborodtam, hogy mit csinált ez a rossz, noha az éjszaka még hosszú volt és egyáltalán. Az emberiség legkiválóbb szellemeivel, Aristotelessel, Szent Pállal, Shakespearerel, Newtonnal és H. G. Wellszel ma már senki sem törődik, annál inkább istenítik José Padillát, aki a világhírű »Valencia« zenéjét szerette Mistinguette kisasszony, a párisi Moulin Rouge énekesnője számára. (Noé biztosan ismeri a hölgyet személyesen.) Egy amerikai lap körkérésére, hogy melyik a leghasznosabb találmány, az olvasók kilencven percentje nem a gőzgépet és a piramidolt nevezte meg, mint illyent, hanem a grammofont és a szaxofont. Az erkölcsök teljesen elvadultak, míg a dolgozó munkások éhenhalnak, Paul Whitemann newyorki karmester milliókat keres és nincs olyan film, amelyben egy-két mulatóhely-jelenet ne lenne. Itt a legfőbb ideje annak, hogy a bűnös emberiség számára kihirdessük az utolsó ítéletet!

A mennyei országának elnöki tanácsa a kérdés beható letárgyalása után úgy határozott, hogy helyt ad a szeráf előterjesztésének és a föld elvetemült lakói számára bemondja a három meszt. Gábor arkangyal, akinek ez a resortjába tartozott, nyomban megkapta az utasítást, hogy keresse elő és készítse ki az ítéletnapit trombitát.

Miután a mennyei bíróság minden előkészületet megtett a monstre-pörre, Szent Péter feltárta az összes kapukat, Gábor arkangyal pedig belefújt a kezében tartott harsonába.

A szentek kiálltak a kapuba és várták, hogy jöjjenek a lelkek a nagy leszámolásra.

Eltelt egy óra, eltelt két óra, eltelt három óra. Nem jött egy lélek sem.

Gábor arkangyal biztonság okából másodsor is belefújt az ítéletnapit kürtbe.

Aztán harmadszor is. Semmi hatás.

A bíróság tagjai egymásra néztek. Nem értették a dolgot. Szent Péter visszavonult a portás fülkébe és felhívta telefonon a földre-küldött szeráfot:

— Na mi lesz? Miért nem jön minden teremtetett lélek, hogy megkezdődjék az ítélezés elevenek és holtak fölött?

— Mi lenne? — válaszolta a földről a szeráf — hiszen nem szolt még az ítéletnapit trombita.

— Mi az, hogy nem szolt? Csekélység, háromszor is.

A szeráf összecsapta erre kezét a telefonfülkében:

— Ajvé — mondta — akkor baj van. A dzsezzbandek olyan lármát csinálnak, hogy itt egyáltalában nem lehetett hallani.

A főtárgyalást el kellett napolni bizonytalan időre.

Skiz

Német-francia barátkozás — a megszállt területen

A Rajna-vidéken sorozatos gyilkosságokat követnek el a franciák

Párisból jelentik: Amíg a különböző nemzetközi konferenciákon és találkozókön buzgón készítik elő Németország és Franciaország közeledését, addig a megszállt német területeken napirenden vannak azok a gyilkosságok, amelyeket a francia katonák követnek el német polgárok és a németek — a megszálló hadsereg tagjai ellen. Csak a legutóbbi napokban történt, hogy a megszállt területen egy francia altiszt előtt három német polgárt és most hasonló esetről adnak hírt.

A megszállás alatti Neustadtban a németek hazafias ünnepeket rendeztek. Egyelőre még nincs megállapítva, hogy miképpen került az ünnepségre egy francia altiszt és azt sem lehet még tudni, hogy provokálta-e a németeket.

Tény azonban, hogy a németek ültelgelné kezdtek a francia altisztet, mire az szolgálati fegyverével egy német polgárt lelőtt. A gyilkosság elkövetése után a francia altiszt elmenekült, a francia katonai hatóságok azonban elfogták és a rajnai megszálló csapatok parancsnoka a német polgári hatóságokkal egyetértésben vezeti az ügyben a nyomozást.

A francia lapok jelentése szerint hétfőn ugyancsak Neustadtban a város egyik vendéglőjében egy német polgári egyén a 12. francia repülőezred egyik altisztjével vitába elegyedett és ennek hevében a német polgár törrel súlyosan megsebesítette a francia altisztet. Ebben az ügyben is megindult a nyomozás.

Hirek a spanyol király lemondásáról

A párisi spanyol követség cáfolja az újabb forradalom kitöréséről szóló híreket

Párisból jelentik: Ellenőrizhetetlen forrásból Berlinben és Párisban hétfőn majdnem egyidejűleg az a hír terjedt el, hogy

nemcsak Madridban, hanem egész Spanyolországban újabb forrongás tört ki.

Londonban ugyancsak hétfőn már azt a hírt is kolportálták határozott formában, hogy

a forradalom következtében Alfonso király is kénytelen volt lemondani.

A párisi spanyol nagykövetség a híresztelésekkel kapcsolatban hivatalos nyilatkozatot adott ki, amely-

ben megállapítja, hogy **egy szó sem igaz az újabb forradalom kitöréséről elterjedt hírekből.**

A nyilatkozat szerint egész Spanyolországban rend és nyugalom van, aminek legjobb bizonyítéka, hogy a király nem is szakította meg *san-sebastiáni* nyaralását. A követség megállapítja nyilatkozatában, hogyha Spanyolországban csak a legkisebb ok lenne a forradalomtól való aggodalomra, akkor *Primo de Rivera* nem utazott volna el hétfőn Madridból és nem indult volna el vidéki körútra.

Befejezték a bizonyítási eljárást a Zsivot—Szlávia-pörben

A könyv zakértők napja — Szerdán terjesztik elő a perbeszédet

Kedden, a Zsivot—Szlávia-pör nyolcadik napján, befejezést nyert a bizonyítási eljárás. Előzőleg egy-két tanut hallgatott ki a bíróság, majd meghallgatta a könyvszakértők részletes szakvéleményét a Zsivot és Szlávia egyletek könyveinek vezetéséről. A szerdai főtárgyalásra maradt a perbeszéd előterjesztése.

A keddi tárgyalásról az alábbi tudósítás számol be:

Pavlovics István elnök reggel nyolc órakor nyitotta meg a főtárgyalást és bejelenté, hogy néhány beidézett tanu nem jelent meg, miután a bement lakkimükön nem voltak megtalálhatók.

Ezután a bíróság több tanut hallgat ki, akik lényegtelen vallomást tesznek.

Dimitrijevic Drágó dr. védő valamennyi védő társa nevében előterjesztést tesz, hogy a bíróság ellenőrző könyvszakértőket is hallgasson meg. Mint ilyeneket megnevezi *Bénis* Lukácsot, a Városi Takarékpénztár cégvezetőjét és *Szárics* könyvszakértőt.

Csulinovics Ferdo dr. államügyész kifogásolja *Bénis* kihallgatását könyvszakértőként, miután előzőleg is összeköttetésben állott az egyesülettel. A bíróság helyt ad a védelem azon kérésének, hogy ellenőrző könyvszakértőket rendeljenek ki és meghívják *Deljanics* Józsefet, a szubotocai vasutigazgatóság könyvelési osztályának nyugalmazott főnökét és *Bénis* Lukácsot, a Városi Takarékpénztár cégvezetőjét könyvszakértőként.

Dimitrijevic Drágó dr. védő ezután részletesen előterjeszti a védelemnek a könyvszakértőkhöz intézendő kérdéseit.

Popovics Milivoj dr. védő előterjesztést tesz több tanu kihallgatására vonatkozólag azon körülményre, hogy *Grádics* Damján vádolt *Kopunovics* Mitót, özv. *Szabó* Nándornét és *Gálik* Józse-

fet ezek hozzájárulásával és orvosi bizonyítvány alapján vétette fel a Szláviába. Továbbá kérte a bírósági iratok beszerzését, amelyek igazolják, hogy a bíróságnál kifejlesztett állandó gyakorlat szerint, a bíróság marasztaló ítéleteket hozott a Zsivot és Szlávia ellen minden kedvezményezett javára, aki beiratott egy tagot, tekintet nélkül arra, hogy soron volt-e a kifizetésnél. Ezt annak igazolásul kéri, hogy a választmány kénytelen volt néha soron kívül kifizetéseket teljesíteni.

A bíróság nem ad helyt a védő előterjesztéseinek. *Pavlovics* István elnök ezután tizenöt percre felfüggeszti a tárgyalást.

A könyvszakértők kihallgatása

A szünet után a bíróság a könyvszakértőket hallgatta ki. *Magdics* Mario, az Eskomptna Banka főkönyvelője, törvénytörési könyvszakértő terjesztette elő elsőnek szakvéleményét az egyesület könyveire vonatkozólag. *Magdics* elmondta, hogy a könyveket ez év májusában a rendőrség utasítására már egyszer átvizsgálta és megállapította, hogy a kiadásokat legtöbbször »ajándékozás« és »diszkrét kiadás« címen könyvelték el. A pénztárkönyv átnézésakor 40.000 dinár hiányt állapított meg, melyre vonatkozólag sehol sem talált sem bonokat, sem egyéb iratokat. A pénztárkönyvet sok helyen ceruzával vezették, ami törvényellenes és a könyvekben a törlés, illetőleg a radirozás nyomait vette észre. Megállapította továbbá, hogy az egyesület tisztviselői nem vezettek kimutatást a hátralékban levő tagokról és az elismervényeket gyakran a felek helyett a tisztviselők írták alá. Amikor májusban a könyveket átnézte, a tagok

névsorában talált üresen hagyott sorokat, ezeket most kitöltve találta. Az ügykezelésre vonatkozólag megemlíti, hogy talált két olyan halotti könyvet, amelyekre ugyanazon halotti könyvet, vánnal vették fel a segélyösszeget és van olyan eset is, amikor a kifizetés dátuma szeptember, holott a halotti bizonyítványt októberben állították ki. Általában a könyvelést a legnagyobb rendtelenségben találta. Arra vonatkozólag sem talált feljegyzést, hogy ki hagyta jóvá, hogy az egyesület tisztviselői egyszerűen vegyék föl az augusztus—szeptemberi kifizetéseket. A kifizetések nem töltöttek sorrend szerint és előfordult az is, hogy a kedvezményezett semmit sem fizetett be és felvett a tag elhalálozása esetén 25.000, illetőleg 10.000, vagy 15.000 dinárt.

Deljanics József, a szubotocai államvasutak könyvelési osztályának főnökét, mint ellenőrző könyvszakértőt hallgatta ki ezután a bíróság. *Deljanics* kijelenti, hogy a rendelkezésére álló rövid idő alatt nem volt módjában a könyveket tüzetesebben átvizsgálni, annyit azonban megállapított, hogy a könyvelés rendetlen, a főkönyvet úgy használták, mint pénztárkönyvet, a pénztárkönyvet pedig mindennek lehet nevezni, csak pénztárkönyvnek nem.

Bénis Lukács, a szubotocai Városi Takarékpénztár cégvezetője, a második ellenőrző könyvszakértő a szakvéleményében bejelenti, hogy az egyesületi könyveket ő is teljes rendtelenségben találta, aminek oka a könyvelő hozzá nem értése. Azt azonban nem lehet megállapítani, hogy a könyveknek hibás és rendetlen vezetése szándékosan történt-e, mert minden tisztviselő tesz hibát. Elmondja, hogy amikor az egyesület őt felkérte, hogy a könyveket hozza rendbe, azt hitte, hogy ezek a mulasztások tudatlanságból származnak és nem pedig törvénybe ütköző cselekmények. A hiányzó 40.000 dinárra vonatkozólag kijelenti, hogy azt Sok Lajos ékszerésznek fizette ki az egyesület, a bonokat pedig, melyek a Takarékpénztárnál voltak, nem volt idő bekönyvelni a kiadások közé. Ez az a 40.000 dinár, melyet a bírósági könyvszakértő, mint hiányt állapított meg.

A bizonyítási eljárás befejezés

A könyvszakértők szakvéleményének előterjesztése után *Pavlovics* István elnök a bizonyítási eljárást befejezettnek jelentette ki, a tárgyalást berekesztette és folytatását szerda reggel nyolc órára tűzte ki azzal, hogy a tárgyalás a vádbeszéd előterjesztésével fog kezdődni.

Arzenál a föld alatt

A szubotocai városi raktár építésénél elásott fegyvereket találtak

Kedden délután a szubotocai városi raktárban, ahol építési munkálatokat végeznek, a munkások a föld ásása közben kemény tárgyra bukkantak. Ezután mélyebben leástak a földbe, ahol három *Manlicher*-fegyvert és kilenc gránátot és egy bombát találtak. A munkások, akik az építésnél foglalatostok, megijedtek a lelettől és szerteutottak. Közben értesítették a rendőrséget is, ahonnan *Csupurdia* Milán rendőrfelügyelő szállt ki a helyszínre a nyomozás megindítása végett. Megállapították, hogy a veszélyes fegyverek fél méter mélyen voltak a földbe beásva. A puskák és a gránátok is teljesen rozsdásak s ma már használhatatlanok. A bomba és a gránátok nincsenek kilőve és megállapították, hogy azok gyuló- és robbanóképesek. A veszélyes tárgyakhoz a jelenlevők közül senki sem mert hozzányúlani, csak *Csupurdia* Milán rendőrfelügyelő, aki pusztá kézzel szedte ki a gránátokat.

A leletről nyomban jelentést tettek a katonai hadtestparancsnokságnak, ahonnan szakértő tiszteket küldtek ki, akik a veszélyes tárgyakat a katonai fegyverraktárba szállították.

A rendőrség megindította a nyomozást annak megállapítása végett, hogy ki és mikor rejtette el a gránátokat a városi raktár udvarába. A nyomozást vezető rendőrfelügyelőnek az a véleménye, hogy azokat az 1919-es kommunista-puccs után rejtették el ismeretlen tettesek, akiknek kilétét hét év után nagyon nehéz feladat volna megállapítani.

„Agitáljatok

a halotthamvasztás érdekében
— kívánja a csehszlovák képviselőktől egy beogradi egyesület

A csehszlovák parlamenti képviselők beogradi tartózkodása alkalmat adott egy olyan akcióra, amelyre bizonyosan senki se számított. Van Beogradban egy »Oganj« nevű egyesület, amely a holttestek elégetését propagálja s már két évtizede, hogy a halottak földi maradványainak modernbb, hygienikusabb, esztétikusabb és gazdaságosabb eltakarítási módjáért küzd.

Dr. Kujundzics Vojislav orvos, az egyesület megalapítója nyílt levelet intéz a csehszlovák vendégekhez, akiket fölszólít, hogy közöljék jugoszláv kollégáikkal:

hogy Csehszlovákiában már 1919-ben az egészségügyi törvényt kiegészítették azzal, hogy megengedték a fakultatív halottégetést. Hogy a csehszlovák kormány szabályrendeletben kihirdette a halottégetési törvény alkalmazását és hogy azóta Csehszlovákiában hét városban működik krematórium s most van folyamatban három új halottégető építése. Az elmúlt évben több mint tizenkétezer halottégetés történt és például a prágai krematóriumban, amely két kemencével naponta üzemben van, már kiváló személyiségeket is elégetett, mint Rasin pénzügyminiszter, Kalina képviselő, Vanicsék szokolvezető és a legutóbbi repülő-katasztrófa áldozatait szintén elhamvasztották.

Megállapítja a nyílt levél, hogy Beograd hivatott arra, hogy a Balkánon elsőnek valósítsa meg azt a kulturális vívmányt, amit a krematórium jelent. Mindamelllett kérdéses, hogy a csehszlovák képviselők eleget tesznek-e a halotthamvasztás eszméjének lelkes propagátorától kapott felszólításnak, hogy a beogradi parlamentben előadást tartsanak a halottégetésről.

Divatos mánia

Fiatalemberek öngyilkossága
A sebesicsi öngyilkosjelölt másodszor kereste a halált

Hirt adtunk arról a titokzatos öngyilkossági kísérletről, amelynek színtere Herzog László sebesicsi szállás áldozata pedig Gangl Lóránt beogradi fiatalember volt. Kedden Szubotićára érkezett az öngyilkosjelölt mostohaapja, Brankovan Dragisa beogradi mérnök, aki megérkezése után nyomban a rendőrségre sietett, ahol felkereste Canković Miodrag rendőrkapitányt, aki a titokzatos öngyilkossági ügyben a nyomozást vezeti. Canković rendőrkapitány közölte a fiu mostohaapjával gyanúját, hogy Gangl nem vigyázatlanságból, hanem öngyilkossági szándékból lőtt magára. Brankovan Dragisa ezután elmondotta a rendőrkapitánynak, hogy mostohaafia már a múlt évben öngyilkosságot kísérelt meg, de idejében észrevették és kivették kezéből a revolvért. A fiu barátai utólag elmesélték, hogy Gangl azóta is állandóan az öngyilkosság gondolatával foglalkozott.

Többször hangoztatta barátai előtt, hogy számára nagyon nehéz az élet, amely nem nyújt neki semmi gyönyörűséget. Az első öngyilkossági kísérlet óta mostohaapja jelentékenyen leszállította zsebpénzét is, hogy ne vehessen magának revolvért. Különben sem volt szüksége semmire, mert mindennel ellátták s mostohaapjánál, kinek nagy palotája van a fővárosban, minden kényelme meg volt, azonban a fiatalember sohasem volt megelégedett. A múlt héten Szubotićára jött látogatónba ismerőseihöz.

A mérnök hétfőn reggel kapta meg a rendőrség táviratát, amelyben értesítik, hogy a fiu súlyosan megsebesült. Rögtön tudta, hogy mostohaafia öngyilkossági kísérletet követett el. Brankovan azonban nem tudott felvilágosítást adni arra nézve, hogy a fiu miért akart megválni az élettől.

— Hisz ilyen az egész hatalság —

mondta izgatottan — divatos mániáknak, divatosan akarnak meghalni.

Brankovan Dragisa ezután meglátogatta a fiut a közkörházban, ahol Gangl sirva fakadt, amikor megpillantotta

mostohaapját. Azonban most is megmaradt előbbi állítása mellett, hogy véletlenségből lőtt magára Hercog intézőjének revolveréből. A rendőrség az ügyben befejezte a nyomozást.

Bácsmege az árvizkárosultakért

A közgyűlés megszavazta a három és félmillió segélyt

Szomborból jelentik: Bács vármegye kiszélesített tanácsa kedden délelőtt Raics Szvetisláv alispán elnöke alatt közgyűlést tartott. Minthogy az állandó választmány hétfői ülésén már teljesen letárgyalta a 949 pontból álló tárgysorozatot, a keddi közgyűlés minden vita nélkül folyt le.

A közgyűlés legjelentősebb határozata az volt, hogy az állandó választmány javaslatára **három és félmillió dinárt utalt ki az árvizkárosultak segélyezésére.** Ebből a pénzből egymillió dinár készpénzsegély kiutalását javasolta az állandó választmány, míg a többi összeget házak felépítésére és az árvíz elleni védekezésnél igénybe vett anyagok kifizetésére fordítják. A közgyűlésen Gavrilovic Ottó képviselő indítványára elvetették az állandó választmánynak azt a javaslatát, hogy az

egymillió dinár készpénzsegélyt a beogradi Vöröskereszt Egyesülethez juttassák, hanem úgy határoztak, hogy a pénzen gabonát vásárolnak és a gabonát egy bizottság, amelynek elnöke Petrovics Milivoj főispán lesz, ossza ki az árvizkárosultak között.

A közgyűlés ezután jóváhagyta az 1927—1928. évi utépitési költségvetést, valamint a noviszadi főbírói hivatal felépítésére szükséges félmillió dináros előirányzatot. Több községnek megengedte a közgyűlés, hogy anyagilag is támogathassák a Bácsmegei Gazdasági Egyesületet, a Gáretet és a bácskai Tűzoltó Szövetséget. Jóváhagyták ezután több község zárszámadását.

Végül a közgyűlés elfogadta a vármegye pótköltségvetését, amely hat és félmillió dinárt irányoz elő különböző beruházásokra.

Németország százmilliófontot ajánlott a Saar-medence kiűritése ellenében

Angol hire Briand és Stresemann szent cíis megállapodásáról — Közös német-francia terv az orosz ujjaépítésre nézve Franciaország állítólag hozzájárul Ausztriának Németország-hoz való csatlakozásához — A Poincaré-kormány helyzete megrendült

Párisból jelentik: A politikai helyzet erősen kiélesedett, mert a Poincaré takarékosági intézkedései ellen megindított országos mozgalom mind erősebb válik. Politikai körökben számolnak azzal, hogy

Poincaré ellentétbe kerül az ország közhangulatával.

A parlamentől kapott felhatalmazás alapján Poincaré a takarékosági intézkedéseket rendeletek alakjában hajtottá végre, azonban

súlyos bonyodalmak származhatnak, ha e rendeletek végrehajtására és parlamenti ratifikálásra kerül sor.

Már Poincaré híveiben is nagyon ideges a hangulat és nyíltan beszélnek arról, hogy

Poincaré nem marad a helyén, hogyha megnehezítik a helyzetét.

A válságos helyzet kiélesedése elsősorban Briand terveit érinti. Egyre több információ szól amellett, hogy Briand és Stresemann thoiry-i eszmecsereje során a gazdasági kérdések játszották a legnagyobb szerepet. Angol forrásból származó hírek szerint

Stresemann százmillió fontot és jelentékeny gazdasági előnyöket ajánlott fel Franciaországnak a Saar-medence időelőtti visszaadásáért.

A gazdasági előnyök között fontos szerepet játszik az orosz ujjaépítésre vonatkozó német-francia tervezet. A Briand—Stresemann-féle tervezet gazdasági pontjainál is jelentősebbek azonban — ugyancsak angol forrásból származó hírek szerint — a tervezet politikai pontjai. Állítólag

Franciaország kész arra, hogy felhagy a kisantant államok támogatásával és csak Lengyelországgal szemben követel bizonyos német garanciákat.

Nagyon fontosaknak ítélik meg azokat a gyakori tanácskozásokat, amiket Briand és Stresemann a genfi lengyel kiküldöttekkel folytattak. E megbeszélések hír szerint szenzációs eredménnyel végződtek, amelyeknek hatása az egész középeurópai helyzetet megváltoztathatja. Ugyanis

Franciaország a lengyeleknek nyújtandó garancia ellenében hozzájárulását adta Ausztriának Németországgal való egyesüléséhez.

E hivatalosan még meg nem erősített híreknek tulajdonítják Londonban, hogy Chamberlain közvetlenül a genfi tanácskozások után indult el Földközi tengeri utjára és találkozott Livornóban Mussolinivel. A livornói tanácskozásnak nagy jelentőséget tulajdonítanak, mert

Olaszországot még Angliánál is közvetlenebbül érintik Briand és Stresemann megállapodásai. Olaszországot óriási érdekei fűzik ahhoz, hogy Ausztriának Németország-hoz való csatlakozását megakadályozza,

mert a csatlakozás bekövetkezése esetén Olaszországnak számolni kell azzal az eséllyel, hogy a gyenge és kis Ausztria helyett egy nyolcvanmillió erős Németország lesz a szomszédja. Ez a helyzet kényszerítette Olaszországot arra, hogy a német-francia tárgyalásokból szintén kinaradt Anglia felé keressen közeledést.

Párisi jól informált körökben nem erősítik meg, de nem is cáfolják ezeket az angol forrásból eredő híreket, azt azonban jól tudják, hogy Briand és Stresemann terveinek végrehajtásához és realizálásához nyugodt politikai atmoszféra szükséges, amire azonban a mai helyzetben Franciaországban alig van kilátás.

Londoni jelentés szerint a Times keddi vezércikkében újból foglalkozik az általános európai politikai helyzettel és leszögezi, hogy a livornói és thoiry-i találkozások semmiféle okszerű összefüggésben nincsenek egymással. A lap szerint a livornói találkozás akkor is megtörtént volna, ha Stresemann és Briand nem ültek volna össze Thoiryban és aki ennek az ellenkezőjét állítja, az tájékozatlan az európai politika kérdésé-

Chamberlain és Briand párisi találkozására újabb bizonyítékaik vannak, hogy Franciaország és Anglia szövetsége az a sarkpont, amelyre az európai béke felépül.

Ezzel kapcsolatban döntő jelentőséget tulajdonít a Times Stresemann kölni beszédének és azt a véleményét fejezi ki, hogy

a német külügyminiszter beszéde nyomatékos visszhangja volt a locarnói és thoiry-i politikának.

Stresemann kölni beszédének azzal a részével kapcsolatban, amelyben a német külügyminiszter Amerika morális és pénzügyi támogatásáról beszél, a Times megállapítja, hogy

Amerika közreműködése legalább is nagyon bizonytalan.

Amerika elsősorban elvárja, hogy Franciaország ratifikálja a Washingtonban kötött adósságrendező egyezményt, amire egyelőre nem sok kilátás van.

Az amerikai adósságrendező egyezmény ratifikálása óriási nehézségekbe ütközik és nem lehetetlen, hogy e kérdés miatt a Poincaré-kormány meg fog bukni.

ami beláthatatlan következményekkel járhat és könnyen rombadónt-het mindent, amit a francia kormány külpolitikájának az utolsó hetekben sikerült elérni.

A lap washingtoni jelentése szerint Burton szenátor, a háborus adósságrendező bizottság tagja hétfőn visszaérkezett európai tanulmányutjáról és Mellon pénzügyi államtitkár jelenlétében részletesen beszámolt Coolidge elnöknek európai tapasztalatairól.

Az újságírók előtt Burton szenátor kijelentette, hogy véleménye szerint valamennyi európai adós állam meg fogja kísérelni a háborus adósságok teljes törlesztését.

amiről az Egyesült-Államok kormánya hallani sem akar. Burton meg van győződve arról, hogy

Franciaország végeredményében mégis ratifikálni fogja a washingtoni adósságrendező egyezményt.

bár kétségtelen, hogy előzően még egy utolsó kísérletet fog tenni, hogy a német jóvátételi fizetésekkel kapcsolatban a biztosíték záradékát felvétesse az egyezménybe.

Sirnak a lányok ...

Petrovics Szvetisláv nem jön haza

Petrovics Szvetislávról, a noviszadi származású világhírű filmművészről az utóbbi napokban az a hír volt elterjedve, hogy Amerikába készül és amerikai utját megelőzőleg meglátogatja Noviszadon lakó szüleit.

Petrovics Szvetisláv most hosszabb levelet intézett szüleihez, amelyben közli velük, hogy tervezett amerikai útja és így **noviszadi látogatása is elmarad.**

Petrovics Szvetisláv már hónapok óta Nizzában tartózkodik, ahol a Metro Goldwyn amerikai nagy filmvállalat részére dolgozik. A Metro Goldwyn főtelepe és központja Hollywoodban van, de Nizzában európai fiókot szervezett, amely önállóan készít filmeket és a melynek élén Rex Ingram, a híres rendező áll, akinek kedvéért a Metro Nizzában szervezte meg európai fiókját.

Rex Ingram repülőtszít volt, lezuhant, súlyosan összezuza magát, úgyhogy melle behorpadt és csak a nizzai klímát bírja el a tüdeje. Ezért van a Metronak Nizzában fiókjja. Rexet pár hét előtt a hollywoodi központ Amerikába szolgáltatta, Rex oda is utazott és ott tartózkodását attól tette függővé, hogy a hollywoodi klíma megfelelő-e beteg szervezétének? Rex néhány heti tartózkodás után azt táviratozta Petrovics Szvetislávnak, hogy visszatér Nizzába és így Petrovics tervbevert amerikai útja is elmarad, mert Rexxel együtt Nizzában fog tovább dolgozni.

Petrovics levelében kilátásba helyezi, hogy mihelyt módjában lesz, lejön hazájába, szűkebb környezetébe Noviszadra.

Gyilkosság

az életbiztosítási összegért

Életfogytigliani fegyházra ítelték a gyilkos salzburgi fogtechnikust

Salzburgból jelentik: A salzburgi esküdtbíróház hétfőn tárgyalta a gyilkossággal és csalással vádolt jómódu Payerleitner Károly fogtechnikusnak és mostohafivérének, a nála alkalmazott Schwartz Ferenc fogtechnikusnak bűnpörét. Payerleitner és Schwartz ez év május tizenharmadikán magukkal vitték a náluk alkalmazott Berger András fogtechnikus-segédet egy kirándulásra és a *Schafberg* egy meredek kiszögéléséről, harminc méter magasságból letaszították. A szerencsétlen ember összetört tagokkal terült el a mélységben és pár nappal később meghalt. Payerleitner néhány nappal a kirándulás előtt *biztosította Bergert*, amikor azonban az életbiztosítási járadékot fel akarta venni, a biztosítótársaságnak gyanús volt az ügy és család miatt tett feljelentést a fogtechnikus ellen. A rendőrség által megindított nyomozás azután kiderítette, hogy Payerleitner és Schwartz gyilkolták meg Bergert.

A bűnügy hétfői tárgyalásán Payerleitner változatlanul tagadta a gyilkosság elkövetését, Schwartz azonban beismerte, hogy mostohafivére hétezer shillinget ígért neki arra az esetre, ha segédkezik neki a gyilkosságban. Az esküdtszék *Payerleitnert életfogytigliani fegyházra*, Schwartzot pedig tizenöt évi súlyos börtönre ítélte.

Az ajándékbirook

Miért kaptak földbirtokot a Bácsalmásról menekültbunyeváczgazdák

A *Bácsmegeyi Napló* augusztus 31-iki számában hirt adott arról, hogy két bunyevác kisbirtokostól, akik a bajai háromszög kiürítése után S. H. S. területre jöttek át, visszavették azokat a földeket, amelyeket az illetők részére magyarországi állampolgárok itteni birtokából kiutaltak. Az egyik birtokos, Rudics Simon most terjedelmes levelet intézett hozzánk, amely rávilágít arra, hogy milyen türelmetlenséggel kezelték a határon túl is azoknak az ügyét, akik a nemzetiségi összetartozás szavát követve, éltek azzal a joggal, hogy lakóhelyüket S. H. S. területre tették át.

Rudics Simon a következőket írja:

— A bajai háromszög kiürítése után egyesek bosszútól és nemzeti gyűlölettől vezettetve igyekeztek ártani nekem s hamis vádakot és rágalmatokat koholtak ellenem. Én a megszállás ideje alatt senkinek egy hajszálnyit nem ártottam, sőt mindenkinek segíteni akartam. Az igaz, hogy 1919-ben részt vettem abban a küldöttségben, amely Párisban a bajai háromszögnek Jugoszláviához való csatolása érdekében fáradozott a békekonferencián.

— Emiatt a gyűlölet és az üldözés valószínűsége áradta zúdult rám, úgy hogy nem tartottam lehetőséget, hogy a szerb hadsereg távozása után is Bácsalmáson maradjak, hanem földjeimet, üzletemet feleségemre bízva, bejöttem Szuboticára. Feleségemnek sikerült ideiglenes szerződéssel ingatlanaim egy részét eladni. A bácsalmási felelős és felelőtlen hazafiak tulbuzgósága a szerződés perfektálását megakadályozta, mert »hazaárulás«, »fel ségsértés« és »sikkasztás« címén bűnügyi zárlatot rendeltettek el minden ingó és ingatlan vagyonomra. Noha ez az intézkedés ellentétben állt a trianoni békeszerződés 76-ik szakaszával, amely mindenkinek biztosítja, hogy politikai állásfoglalása miatt üldözöttségben nem lehet része s noha a *szekezárdi törvényszék az összes vádak alól felmentett*, rengeteg kárt okozott nekem.

— Házamat 1922 februárban *Glied* Adolf szubotici lakos közvetítésével eladtam, a vevő a szerződés szerint akkor volt köteles fizetni, amikor a házba beköltözik. A házat azonban elfoglalta előbb a magyar katonai, később a csendőrpáncsnokság. A vevő, akinek a ház nevére került, csak 1925-ben léphetett tényleges birtokba hosszú huza-vona után. **Nekem akkor meg is fizette a 150.000**

dinárt, de ennek vásárló ereje akkor lényegesen kevesebb volt.

— Ötven katasztrális hold kitünő földem volt, tanyával, fundus instruktussal. Nem bírtam eladni, mert bűnügyi zárlat alatt állt. Megpróbáltam a zárlatot feloldani, de megbízott ügyvédemet a hivatalos személyek mindenütt azzal fogadták:

— Nem szégyenli magát, egy hazaáruló érdekében jár el!

— Ingóságaimat: bor, pálinka és tüzi-faraktáramat széthordták, követeléseimet Bácsalmás község pénztára javára hajtották be s noha minden ellenem emelt vád alól felmentettek, elkobzott ingóságaim értékét nem térítették meg.

— Kénytelen voltam a hági döntőbírótság előtt a magyar állam ellen 800.000 dinár károm megtérítésére pert indítani.

— Ezek voltak az alapjai annak, hogy az S. H. S. kormány kártérítés fejében átadta nekem Hoffmann Károly bácsalmási lakos 70 holdas birtokát. *Ezt azonban én soha nem kértem*. Az is igaz,

hogy Hoffman megnyerte ellenem a Magyarországon megindított kártérítési pert, de én e per során, mint »hazaáruló«, nem védekezhettem. Tény, hogy én Hoffmannal semmiféle jogviszonyban nem álltam, a földjét nem én vettem el, hanem az S. H. S. hatóságok s ő nem is perelhetett engem, hanem csakis az S. H. S. államot, aminthogy én sem egyese ket, hanem a magyar államot pereltem Hágában.

— A közeljövőben be fog bizonyulni, hogy úgy én, mint Hoffmann is áldozatai vagyunk az elmúlt évek gyűlölködő bosszupolitikájának, amely már nagyon sok esetben békés és ártatlan polgárok anyagi károsodását és személyi üldözését eredményezte úgy itt, mint Magyarországon.

Eddig Rudics Sima nyilatkozata.

A jugoszláv-magyar közeledés érdeke megkívánja, hogy a multak kinos, kísértő emlékeit s ezeket az igaztalan üldözéseket már egyszer likvidálják.

Félmillió dinárt sikkasztott egy rumai gabona-cég főnöke

A sikkasztót letartóztatták és Mitrovicára szállították

Rumáról jelentik: A rumai rendőrség kedden letartóztatta *Handler* Pál rumai kereskedőt, a zagrebi *Decos* R. T. gabona-cég rumai fiókjának vezetőjét, akitől kiderült, hogy a cég kárára több száz ezer dináros sikkasztást követett el.

A cég zagrebi központja hétfőn váratlanul rovancsolást rendelt el a rumai fiókvállalatnál és a rovancsolás megtartására a központ egyik magasrangú hivatalnokja utazott ki Rumára. A könyvek átvizsgálása alkalmával oly teher tételeket találtak, amelyekről a zagrebi cégnek nincs tudomása. Ezek a tételek több száz ezer dinárt tesznek ki, mire a rovancsoló tisztviselő magyarázatot kért *Handler*től. *Handler* beismerte, hogy kü-

lönböző spekulációk miatt súlyos veszteségei voltak és ezeknek a fedezésére többször vett fel kölcsönt a vállalat terhére. A rovancsoló tisztviselő nyomban feljelentést tett a rendőrségen, amely letartóztatta *Handler*t és kihallgatása után átadta a mitrovicai ügyészségnek.

Handler letartóztatása nagy szenzációt keltett Rumán, ahol a város társadalmi életében vezető szerepet játszott. Egy évvel ezelőtt nősült Svájból és rendkívül költekezően élt. Azt még nem sikerült megállapítani pontosan, hogy mennyit sikkasztott *Handler*, azonban az eddigi jelentések szerint az elsikkasztott összeg meghaladja a félmillió dinárt.

El az aranytól

Franciaországban mindenki szabadulni akar az aranypénztől

Párisból jelentik: A francia jegybank főintézetei és vidéki fiókjai még mindig ostrom alatt állanak, mert a közönség tömegesen akarja az arany- és ezüstpénzt a napi árfolyamon beváltani. Az aranybevéltés hétfőn Lyonban zavargásokra vezetett. Mintegy ezer ember várt türelmetlenül a jegybank lyoni intézete előtt és miután a beváltás lassan ment, a tömeg mind türelmetlenebbé vált, zajongott és ellepte az uttestet is, úgyhogy csakhamar teljesen felbomlott a rend és a tömeg megakadályozta a közlekedés lebonyolítását is. Rendőröknek kellett kivonulni, akik az uccáról a jegybank udvarára kényszerítették a tömeget és ott kettes sorokba állították.

Még súlyosabb zavargások voltak Toulonban, ahol valamiképpen híre ment annak, hogy hétfő az arany- és ezüstbevéltés utolsó napja. Ezért olyan hatalmas tömeg verődött össze a jegybank fiókja előtt és a tömeg olyan fenyegető magatartást tanusított, hogy lovasrendőrök vonultak ki, akik végül is beleugrattak a tömeg közé. Egy asszonyt majdnem agyonnyomtak, harminc ember pedig többé-kevésbé súlyosan megsebesült. Egy rendőrt a tömeg leráncigált a lóról és súlyosan bántalmazott.

Az aranytól való szabadulás vágyára jellemző, hogy maga a jegybank párisi főintézete a hétfői napon másfélmillió aranyfrankot váltott be.

Megkezdődött a frankpör kuriai tárgyalása

Csütörtökre várható az ítélet

Budapestről jelentik: A kuria kedden kezdte meg a frankhamisítási ügy fő tárgyalását. A frankügy iránt az érdeklődés teljesen ellanyhult már és a kuriai tárgyaláson inkább csak szakemberek vettek részt. A rendőrség nagy készültséggel vonult ki a kuriai tárgyalásra is, ahol azonban a védőkön, újságírókon és két-három kisebb vádlotton kívül alig jelent meg érdeklődő. A rendőrök a tárgyalóterem ajtajában olyan szigorúan igazoltatták a belépőket, hogy dr. *Ulain* Ferencet, *Windischgruetz* védőjét sem akarták bebocsátani, amiből parázs botrány keletkezett, mert *Ulain* méltatlankodva és hangosan vitakozott a rendőrökkel.

A tárgyalást tíz óra után nyitotta meg *Ráth* Zsigmond, a kuria másod-

nöke és megállapította, hogy a védők valamennyien megjelentek. A vádat *Varga* Ferenc koronaügyész képviseli és mellette helyet foglal a kuriai tárgyaláson *Polgár* Viktor koronaügyész-helyettes is. A tárgyalás megnyitása után *Mendelényi* László dr. kuriai bírószerzők jölsimert tényállását. Az előadó hangoztatta, hogy megállapítást nyert, hogy az akció célja valóban hazafias cél volt, egy a területi integritással összefüggő cél, amely a Csehszlovákiában folyó választási propagandára szükséges eszközök megteremtésére irányult.

Szerdán kerül sor a védőbeszéd elmondására és a kuria valószínűleg csütörtökön délelőtt hirdeti ki az ítéletet.

Nittit

meg akarják fosztani olasz állampolgárságától

Október végén hívják össze az olasz kamarát

Rómából jelentik: A kormány főhivatalos lapja, a *Tribune* heves támadást intéz *Nitti* volt olasz miniszterelnök, a neves pacifista politikus ellen, akit azzal vádol, hogy az ő kezébe futnak össze a fasiszta-ellenes mozgalom száalai. A lap felszólítja a külföldön élő olaszokat ellenőrző bizottságot, hogy vonja meg *Nittit* olasz állampolgárságát.

Mussolini a kamara elnökével hosszabb megbeszélést folytatott, melyen elhatározták, hogy

a kamara őszi ülészakát október végén összehívják és már az első ülésen napirendre tűzik a halálbüntetés bevezetéséről szóló törvényjavaslatot, szóló törvényjavaslatot.

Ki fuvarozhat vámárut a vasutról?

A szubotici vasutigazgatóság árdragító rendelete

A szubotici vasutigazgatóság rendeletet adott ki, hogy a külföldi vámárut a jövőben csak a vasuti szállító szállíthatja ki a kereskedő raktárába. Ez a rendelet a kereskedők körében nagy elégedetlenséget keltett, mert az eddigi négyszáz dináros fuvardíj helyett a vasuti speditőrnek ezeregyszáz dinárt kell fizetniük. Még jobban sújtja ez a rendelet azokat a kereskedőket, akiknek saját kocsijuk vagy autójuk van, mert ennek ellenére idegen szállítóhoz kell fordulniuk.

A vajdasági kereskedők erélyes akcióra készülnek, hogy a rendeletet vonják vissza, mert ez elsősorban a fogyasztó közönség érdekeit veszélyezteti.

Nyolc év után

kiírják Szomborban az ipartestületi választásokat

Szomborból jelentik: Szomborban az impériumváltozás után felüggesztették az ipartestület akkori vezetőségét és az elsőfokú iparhatóság előterjesztésére új vezetőséget neveztek ki az ipartestület élére. A szombori iparosok több ízben indítottak akciót, hogy választások révén állíthassanak vezetőséget az ipartestület élére, ezek az akciók azonban nyolc éven át eredménytelenül jártak. Az iparosok már le is mondtak arról, hogy egyhamar sor kerüljön az ipartestületi választások kiírására, amikor a napokban váratlan fordulat történt.

Az ipartestület jelenlegi elnöke, *Igyuski* Péter ugyanis mozgalmat indított az ipartestületi választások kiírása érdekében és bizalmas értekezletre hívta össze a vezetőség tagjait. Az értekezlet eredményeképpen küldöttség kereste fel *Eremin* György rendőrfőkapitányt, akit kért, hogy tegyen lépéseket a választások megtartása érdekében. A küldöttség azt a javaslatot tette, hogy csak szláv nemzetiségű elnök legyen választható, azonkívül a vezetőség fele is szláv, míg a másik fele magyar és német nemzetiségű iparosokból álljon. *Eremin* főkapitány a javaslatot elfogadta és ígéretet tett, hogy megteszi a szükséges lépéseket az ipartestületi választások mielőbbi kiírásának engedélyezése iránt.

ENGLESKI MAGAZIN

fiókja Beograd, Vuka Karadžića 18

Mértékosztály legfinomabb férfiruhákra Fehérnemű mérték után

Különlegesség: kész angol üsterek, raglanok, eredeti „Burberry's” esőköpeny Sportruházati különlegességek 3310

HIREK

„Jázon, tanultam egy dalt . . .“

Fekete álmok fekete ágyán fekszik a Nagyasszony s vértelen ajkára rátagyta Medea elnémult szavai. Szerette a feketeséget és soha senki nem tudta miért? Kiválasztotta magának a szomorúság, a halál színét — még életében. Minden mindíg fekete volt szobájában és az ablakot borító sötét kárpiton, feketén síkolt be hozzá a napsugár. Most csukott szempillái árnyékot vetnek fehér, halottfehér arcára és hosszú, ezüstsztrike haja elomlik az ébenfa-koporsón . . . A szemfedője . . . Élő, illatot lehelő tubarózsák hullanak a halott testre s a fehér asszony csöpp, hideg kezében lassan hervadnak a virágok. Hamlet árnyképe suhan a koporsó körül és egy áttetsző szellemarc mered üveges, szomorú szemmel a halott . . . Még egyszer végigsiklanak az emlékek, melyek az élethez fűzték, néhány árny halvány képe reszket a gyertyák fényénél, aztán csöndes, szomorú temetéssel megássák a Nagyasszony örök ágyát.

Álmok, elmúlt, csillogóvágyu aszszonyálmok láthatatlan virágai kísérik a temetőbe s a fekete göröngyökkel halk koppanással hullanak a halott fölé. Lassu pergésük olyan, mint pici gyöngyszemek hullása és halk, suttogó szavakkal belesugarnak a halott asszony fülébe . . . „Jázon, tanultam egy dalt“.

Quasimodo.

*

— Szubotica város közgyűlése. Szubotica város tanácsa október hó második felében fogja megtartani közgyűlését. A közgyűlés anyagának legnagyobb részét már elkészítették a tanács tagjai. A tárgysorozat legfontosabb pontja a város ezévi költségvetésének letárgyalása. A közgyűlés idejének megállapítása összefüggésben van a polgármesteri kinevezés vajudó kérdésével.

— A román királynő megérkezett Párisba. Párisból jelentik: Mária román királynő megérkezett Párisba. A királynő október 12-ig marad a francia fővárosban, aztán hajóra száll és Amerikába utazik.

— Szubotican tartják meg a vajdasági városok kongresszusát. A vajdasági városok szövetsége csütörtökön, október hó hetedikén tartja ezévi közgyűlését a szuboticei városháza tanácstermében. A Vajdasági Városok Szövetsége a múlt évben alakult meg, dr. Mogán Vladimir volt pancsevői polgármester kezdeményezésére és a vajdasági városok kulturális és gazdasági fejlesztését tűzte ki céljául. A csütörtöki közgyűlésen több olyan kérdést vitatnak meg, amely érdekli a vajdasági városokat. Külön tárgysorozatot a vezetőség nem állított össze. A közgyűlésre minden vajdasági város polgármestere, főjegyzője és egy tanácsnoka el fog jönni. A közgyűlés befejezésével Szubotica város bankettet ad a vendégek tiszteletére.

— A jugoszláv újságíróegyesület új tisztikara. Az újságíróegyesület Cetinjében tartott országos kongresszusán a következő új tisztikart választották meg. Elnök: Kovácsics Kriszta, első alnök: Milicevics Cska, második alnök: Vivant Sztankó. Első tktár: Virovics Gyuró és Krzonarics Ivan. Pénztárnok: Ivanics Milorád. Az ellenőrző bizottság tagjai: Ikonics Dragoszláv, dr. Modelj Franjo és Vodovorszki Szilvákó.

— Amerikai segély az apatini árvizkárosultaknak. Apatinból jelentik: Az Amerikába vándorolt apatiniak tizenhét-ezeröttszáz dinárt küldtek Apatin község előjárásához, az apatini árvizkárosultak segélyezésére.

— Noviszadon tőzsdeklub alakul. Noviszadról jelentik: A noviszadi tőzsde tagjai körében mozgalom indult meg, amely tőzsdeklub alakítását célozza. A létesítendő tőzsdeklub számára az új tőzsdepalotában díszes klubhelyiséget fognak berendezni.

— Szerdán temetik Gózon István szentái plébánost. Szentáról jelentik: A szentái egyházkerület úgy határozott, hogy Gózon István plébános holttestét csütörtökön délelőtt helyezik örök nyugalomra. Ezt a tervet azonban meg kellett változtatni, mert a törvény értelmében hatvan óránál tovább nem maradhat holttest eltemetetlenül. Emiatt az egyházkerület papi testülete úgy határozott, hogy az elhunyt szerdán délelőtt kilenc órakor fogják eltemetni. Kedden a szent Sziv-templomban gyászistentisztelet volt.

— Mussolini volt titkárát és sajtófőnökét megfosztotta olasz állampolgárságuktól. Rómából jelentik: Az olasz belügyminisztérium egyik legutóbb kiadott rendelete szerint tizenöt külföldre menekült és közismert nevű olasz politikai emigránst megfosztott olasz állampolgárságától. A megfosztottak között van Rossi, aki a Mussolini-kormány első sajtófőnöke volt és a Matteotti gyilkosság ügyében került ellentétbe a fasizmus vezetőivel és ugyancsak az állampolgárságuktól megfosztottak között szerepel Fascillo hirlapíró, Mussolini volt magántitkára. Kizártak az olasz állampolgárságból még két egyetemi tanárt, akiknek egyike azóta a londoni egyetem tanára lett.

— Szomborra nézve jó sikerrel végződött az agrárrevízió. Szomborból jelentik: A szombori agrárrevíziós-bizottság befejezte munkáját és dr. Tomics György polgármester intervensziójára elállt attól, hogy Szombor városnak visszaadandó maximumba beszámítsa a parkokat és a közlegelőket is. A bizottság engedékenysége főképp annak köszönhető, hogy a bizottság megállapította, hogy a közlegelők főképp katonai célokra szükségesek. Szombor város ennek alapján 521 hold földet kapott, ebből 250 hold parcellát, amely a Militics-szontai országot mentén terül el. A város a felszabadult földet még e hó folyamán birtokba veszi.

— Orvosi áthelyezések. Beeskerekéről jelentik: Az egészségügyi miniszter dr. Doroszlóvá Milán veliktoráki körorvost Gyurgyevóra helyezte át és helyébe Riscsenszko Péter dr. gyurgyevói orvost nevezte ki toráki körorvossá.

— Szomborban jól működik az adóprés. Szomborból jelentik: Bogácsics pénzügyminiszteri inspektor, aki már napok óta Szomborban tartózkodik, hogy felülvizsgálja a pénzügyigazgatóság működését és ellenőrizze az adóbehajtásokat, ellenőrző munkáját befejezte. A pénzügyminiszteri inspektor a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a városi adóhivatalnak, az adóbehajtások terén tanúsított erélyességéről. Megállapította, hogy Szomborban mindössze tizenkétféle millió dinár adóhátralék van, ennek nyolctizede azonban felebezés alatt áll. Bogácsics inspektor épp emiatt nem is adott határidőt a városi adóhivatalnak az adóhátralékok behajtására.

— Zagrebben beittolták a Rasputin-filmet. Zagrebból jelentik: Az Olimpia-mozgó kedre tüzte műsorára a Rasputin című film bemutatóját, amely az utolsó orosz cár intim életéből és Redl osztrák ezredes kémkedési történetéből merítette tárgyát. A rendőrség a belügyminisztérium utasítására hivatkozva, indokolás nélkül betiltotta a film előadását.

— Törökország barátsági szerződést kötött Kínával. Konstantinápolyból jelentik: A török kormány barátsági szerződést kötött Kína központi kormányával, amelyben kölcsönös jóakaratról biztosították egymást. A szerződésnek, különös tekintettel a pekingi árnyék-kormány gyengeségére, közvetlen jelentőséget tulajdonítani nem lehet. De nagyobb perspektívából nézve egyik lánca-szeme ez annak az ázsiai szövetkezésnek, mely orosz kezdeményezésre a Törökország, Perzsia és Afganisztán között megkötött barátsági szerződéssel megindult. Kemal pasa kormánya és párthívei, akik állandóan nagy ázsiai terveket forgatnak fejükben, a szerződést mindenesetre nagy megelégedéssel üdvözlöik.

— A Népkör kulturstélya. A szubotica Népkör rendező bizottsága október 9-ikén este kulturstélyt rendez. Az estély műsora a következő: 1. Nek se Radnik budi: Éneklő a Munkás Dalárda Kovács Kornél karnagy vezetésével. 2. Modern újságírás: Havas Károly. 3. Ének. Éneklő Raczkó Ilus, zongorán kíséri Parkasné Gábor Nelly urnó. 4. Melyiket? Várady Antaltól. Az óra, Berkes Márktól, szavalja Garay Béla. 5. Zongora szám. Előadja Strasser Magda. 6. Vonós négyes. Előadják Frölich Ferenc, Singer László és dr. Vécsey Jenő. 7. Harcos ember szive Ady Endrétől. Éneklő Kopunovics Péter, zongorán kíséri Kovács Kornél. 8. Vera Mirčeva. Dráma 1 felvonásban. Irta: Urancov Leó. Előadják: Vera Mirčeva, Deutsch Janka, Ilija Petrov, Garay Béla. 9. Ének szám. Magyar dal-egyveleg Gaál Ferentől. Nyisd ki anyám. Elragadta galambomat. Siótokra megy a hajó. Éneklő a Munkás Dalárda Kovács Kornél karnagy vezetésével. Az előadás iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

— Balakovics hegedűművész Szubotican. Balakovics Zlako világhírű jugoszláv hegedűművész, aki két héttel ezelőtt érkezett haza amerikai körutjáról a szubotica »Neven« dalárda kérésére október 12-ikén Szubotica-ra jön és a Népkörben fog koncertet adni. Balakovicsról a külföldi kritika igen melegen emlékezett meg. Amerikai körútja előtt a művész először Budapestet járt. Ezután Bécsben, Prágában, Kölnben, Hágában, Amszterdamban, Berlinben, Párisban, Londonban koncertezett, majd újból Hollandiába ment, ahol negyven helyen lépett fel. Amerikában ötven hangversenyt adott és visszatérve ismét Budapestet járt. A napokban fényesen sikerült koncertet rendezett Zagrebben. Néhány nap múlva Beogradba megy, ahonnan október hó 12-én Szubotica-ra jön.

— Lapáttal ütötte fejbe haragosát. Noviszadról jelentik: Ivancsics Iván palánkai földműves 1919 április 15-ikén összeveszett Szevokov Szvetozárral, akit a kezében levő lapáttal megütött. A noviszadi törvényszék ezévi február 4-ikén egy havi fogházra és 200 dinár pénzbírságra ítélte Ivancsicsot, akit a noviszadi felelősségi bíróság kedden felmentett, mert nem látta bebizonyítottat, hogy a tettségesség szándéka fennállott.

— Elrendelték a vizsgálati fogságot a sárosi gyilkos ellen. Székesfehérvárról jelentik: A napokban a gyilkosság gyanúja miatt letartóztatott Pfigler Ferenc uradalmi vadász ellen a vizsgálóbíró elrendelte a vizsgálati fogságot, ami ellen Pfigler felfolyamodással élt. A törvényszék vádtanácsa szerdán tárgyalja Pfigler felfolyamodási kérvényét.

— Nagy földrengést jeleztek a párisi obszervatórium jelzőkészülékel. Párisból jelentik: Az obszervatórium szeizmográfja hétfőn este nyolc órakor hosszasan tartó földrengést jelezett. Az egyes földlökések szabályszerű időközökben követték egymást és az utolsó lökést éjjelkor jelezték az ingák. A földrengés központja körülbelül tíz-tizenegyszer kilométer távolságra van. Ugyanakkor több francia vidéki város obszervatóriuma is jelezte a földrengést, amelynek lökései négy óra hosszat tartottak és olyan erősek voltak, ami katasztrófális földrengésre mutat.

— A noviszadi Vöröskeresztegylet sajtópere. Noviszadról jelentik: Dr. Nenadovics Jován főorvos, a noviszadkerületi Vöröskeresztegylet vezető elnöke, az egyesület nevében sajtópert indított a »Balkán« című beograd lap ellen, mert az egyik legutóbbi számában súlyos támadást intézett a noviszadi kerületi fiók ellen, annak az árvizsujtotta vidékek újraépítése körüli tevékenysége miatt.

— Szabadlábrahelyezett tolvaj. Noviszadról jelentik: A vilovói csendőrség letartóztatta és a noviszadi ügyészségre szállította Krunics Natália vilovói asszonyt, aki szomszédjának Nikolics Dobrának lakásából annak távollétében 5000 dinárt lopott. A vizsgálóbíró az asszonyt kedden szabadlábrahelyezte, miután az a kárt megtérítette.

— November 1-ig lehet felvételi vizsgát tenni a szubotica kereskedelmi akadémiában. Az idei iskolai évben sok polgári iskolát végzett tanuló azért nem iatkozhatott be a kereskedelmi akadémiába, mert nem tudta, hogy a beiratkozás előtt számtanból, földrajzból és a szerb-nyelvből felvételi vizsgát kell tennie. A közoktatásügyi minisztérium, hogy ezeknek a tanulóknak a beiratkozását lehetővé tegye, a felvételi vizsgák idejét november elsejéig meghosszabbította. Felhívja a Kereskedelmi Akadémia igazgatósága azokat a tanulókat, akik még ebben az évben akarnak beiratkozni a Kereskedelmi Akadémiába, hogy jelentkezzenek felvételi vizsgára az igazgatóságnál.

— Cionista kongresszus Zagrebben. A jugoszláv cionista egyesület október tizenötödikén Zagrebben rendezi meg az idei kongresszusát. A kongresszusra számos külföldi vendég is fog érkezni. Résztvesz a kongresszuson Rosenbluth Félix Londonból, aki a cionisták világszövetségének állandó bizottsági tagja. A kongresszus résztvevőinek a közlekedésügyi miniszter ötven százalékos kedvezményt engedélyezett.

— November 3-ikán indul Szubotica-ról az assisi zarándoklat. Az assisi római zarándoklat rendező bizottsága felhívja a zarándoklatot, hogy október 15-ig jelentsék be részvételüket a Sziv Újság szerkesztőségében. A csoportos utlevélhez csak községi igazolvány kell, amelyben a község előjárósága igazolja, hogy az illető 1910 óta lakik a községben és hogy erkölcsi élete kifogástalan. A férjes asszonyoknak még két tanu és a férj aláírásával ellátott igazolványra van szükségük, melyben a férj megengedi, hogy felesége résztvegyen a zarándoklaton. Az igazolványokat a Sziv Újság szerkesztőségébe (Szubotica, Knez Mihajla u. 2.) kell küldeni. A zarándoklat november 3-ikán három órakor indulnak Szubotica-ról.

— Tűz Apatinban. Apatinból jelentik: Krig Antal apatini asztalosnál, kedden nagy mosás volt. A kazánból kipattanó szikráktól tüzet fogott a fehérenmü és pár perccel később lángban állt az egész ház. A tüztöltésnek csak nagy nehezen sikerült lokalizálni a tüzet.

— Áthelyezés. Szomborból jelentik: A belügyminiszter Bikár Pál hódásági járási számvevőt ugyanilyen minőségben Noviszadra helyezte át.

— Autoszerencsétlenség az apatini országúton. Apatinból jelentik: Tombek József gazdálkodó családjával Szentivánra akart menni lakodalomba. Kibérelt egy taxi-autót és utnak indultak. A soffőr azonban utközben elszerűlt és az autó az utról leszaladt a szántóföldre. Tombek ezt látva, odakapott a soffőr kezéhez, aki feljött és megrántotta a kormánykereket, úgy hogy a kocsit felfordult. Tombek kisebb sérüléseket szenvedtek. A soffőr az apatini rendőrség őrizetbe vette.

— A noviszadi rendőrség és az autótaxik. Noviszadról jelentik: A noviszadi autótaxik erősen leszállított díjszabással valószínű forradalmat csináltak a noviszadi autó- és bérkocsi iparban. A közönség ezt a versenyt megelégedéssel szemlélte, de mert az autótaxi-tulajdonosok közül néhányan taxiórákat szereltek kocsijaikra és ezek a taxik most drágábban fuvaroznak, mint az óranélküli autók, a rendőrség megtiltotta a soffőröknek, hogy az órákat mindaddig használják, amíg azoknak a díjszabása hatóságilag nincs megállapítva.

— Az autó nekiszaladt egy kocsinak és kitért egy villanykarót. Gajdobráról jelentik: Sulyosab kimeneteli autóbaleset történt a palánkai országúton. Popovics Vitomir, szilbácsi jegyző és Markovics István vendéglős közös Citroen-kocsijukon autókirándulást tettek. A kocsit Markovics vezette, aki egy fordulónál beleszaladt egy előtte haladó társzekérbe. Az összeütközés oly erővel történt, hogy az autó visszaugrott az utszéli villanykarónak, amelyet kitért a helyéből. A kocsit utasai nagy ivben repültek ki a kocsiból, de semmi bajuk sem történt. Az autó teljesen összetört.

LEGUJABB

Október végére tervezik a francia kamara összehívását

A pénzügyi bizottság elnöke jelentést tett Poincarénak a bizottság munkájáról

Párisból jelentik: Poincaré kedden délután fogadta a kamara pénzügyi bizottságának elnökét, akivel hosszasan tárgyalt. A tárgyalásokon a pénzügyi bizottság elnöke ismertette a bizottság munkáját, amely annyira előrehaladt, hogy október 26-ikán a kamara megkezdheti üléseit.

Ez csak az esetben történik azonban meg, ha erre az időre a bizottság elkészül az 1927. évi költségvetés letárgyalásával, valamint az angol és amerikai hadiadósság rendezésének kérdésére vonatkozó javaslattal. Amennyiben ez nem történik meg október 26-ikán, úgy a kamarat november 4-ikére hívják össze.

— **Testvérek egymásközt.** Noviszadról jelentik: Radics György és Radics Jován, horgosi földmivesek 1922 június 31-ikén összeszólalkoztak legidősebb fivérével, Radics Szevánnal. Az összeszólalkozásból verekezés lett, amelynek folyamán a fiatalabb fivérek elverték bátyjukat, 1924 november 9-ikén Horgoson Radics György újabb veszekedésből kifolyólag késsel mellbeszurta Radics Szevánt. A szuboticei törvényszék ezévi február 11-ikén Radics Györgyöt másfélhavi fogházra, Radics Jovánt 400 dinár fő- és 200 dinár mellékbüntetésre ítélte. A szuboticei állami ügyész súlyosbításért felebezett, de a főállami ügyész a noviszadi felebbviteli bíróság keddi tárgyalásán visszavonta a felebezést és az ítélet így jogerőssé vált.

— **Félholtra vertek egy ledincei gazdát.** Noviszadról jelentik: A ledincei csendőrség hétfőn délután a noviszadi kórházba szállította Glisics Milán ledincei lakost, akit ismeretlen tettesek annyira összeverték, hogy a kórházban nem bíznak a súlyosan sérült ember felépülésében.

— **Tizenhatezer dinár és harminc nap rágalmazásért.** Osziyekről jelentik: A törvényszék harminc napi elzárásra, hatezer dinár pénzbüntetésre és tízezer dinár kártérítésre ítélte Sram Bratoljub osziyei volt városi tanácsost, aki több osziyei lapban sértő és rágalmazó cikkeket helyezett el Montini, az osziyei villanytelep igazgatója ellen. A szokatlannal nagyszámú pénzbüntetés nem változtatható át elzárásra.

— **Ügyvédi vizsga.** Noviszadról jelentik: A noviszadi felebbviteli bíróságnál működő ügyvédi vizsgálóbizottságnál dr. Lozanic Szlávko becskeréki ügyvédjelölt hétfőn délután ügyvédi vizsgát tett.

— **Megszurta, mert megütötte a birkáját.** Noviszadról jelentik: Borzászki Uros szentai juhász 1920 július 8-án özvegy Gere Mátyásné, született Fajka Etelt, mert az egyik birkáját megütötte, késsel megszúrta. A szuboticei törvényszék ezévi március 18-án egy évi fogházra és 5000 dinár kártérítésre ítélte a késelő juhászt. A noviszadi felebbviteli bíróság kedden jóváhagyta az elsőfokú ítéletet. A vádlott semmisségi panaszt jelentett be.

— **Templomfosztogatók Jabuka községben.** Jabukáról jelentik: Vasárnap éjjel ismeretlen tettesek kirabolták a jabukai katolikus templomot. A tettesek egy aranyművet és több ezüstműgyertyatartót loptak el. A nyomozás megindult.

— **Befejeződött a noviszadi polgári céltűző gyesület versenye.** Noviszadról jelentik: A noviszadi polgári céltűző egyesület befejezte három hétig tartó lövészversenyét. Az első csoportban 1. Jonics István, 2. Cservesz Antal, 3. Berthold Szilveszter, 4. Bogdánovics Zsivorád, 5. Özsentedi Fülöp, 6. Fehér Ferenc. Második csoport eredménye: 1. Vrtunski Szrdivoj, 2. Stern Béla, 3. Lehner lett.

— **Megölte vadházastársát.** Noviszadról jelentik: Vladiszávljevics György szilbácsi zenész 1918 májusában konyhakéssel mellbeszurta vadházastársát, Králik Katalint, aki nyomban meghalt. A noviszadi törvényszék még 1918 szeptember 26-án öt évi fogházra ítélte a zenészt és ezt az ítéletet a noviszadi felebbviteli bíróság kedden jóváhagyta.

— **»A kisasszony férje« a Népkörben.** A szuboticei Népkörben a közeljövőben előadják Drégely Gabornak »A kisasszony férje« című háromfelvonásos vígjátékát. A főszerepeket Szubotica legkitünőbb műkedvelői játsszák, akik nagy sikerrel adták elő Fodor László vigjátékát, dr. Szabó Juci-t. A főszerepeket Reiter Ilonka, az egész Vajdaságban ismert és kedvelt művésznő, Weisz Irén, Weisz Ferenc, Mayer Béla, Kóhalmy Pál és Gyenizse Ilus alakítják, akiknek szereplése biztosítja az előadás sikerét. A darabot Farkasné Gábor Nelly rendezi. Jegyek elővételben Weisz Sándor Kralj Alekszandar ulcai üvegáru kereskedésében kaphatók.

— **A Narodna Odrana is akciót indít az üzleti záróra rendezéséért.** Beogradból jelentik: A Narodna Odrana központi bizottsága legutóbbi ülésén foglalkozott az üzletek nyitási és bezárási idejének még mindig rendezetlen kérdésével. Határozatot hozott, amelyben kimondja, hogy a mai helyzet veszélyt jelent a kereskedőosztály családi és társadalmi életére, valamint a kereskedőifjúság értelmi, fizikai és morális fejlődésére. Ezért az állapotért a Narodna Odrana egyedül a szociálpolitikai minisztériumot teszi felelőssé, amely négy év alatt sem rendezte az üzleti munkaidő kérdését, noha a munkásvédelmi törvény értelmében ezt már 1922 decemberéig meg kellett volna tennie. A Narodna Odrana a nemzeti, gazdasági és szociális érdekekre való tekintettel lépéseket fog tenni a kereskedelmi és szociálpolitikai miniszternél az üzleti záróra rendezése végett.

— **Termelőszövetkezetbe tömörülnek a szombori famunkások.** Szomborból jelentik: A munkaadók és a famunkások között már tavasz óta heves bérharc folyik a munkaidő és a munkabérek kollektív alapon való meghatározása miatt. A bérharc az utóbbi időben megszünt, mert a munkások kénytelenek voltak a munkaadók feltételeit elfogadni. Most újabb redukción fenyegeti a munkásságot, azért úgy határoztak, hogy termelő szövetkezetbe tömörülnek. A kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta a szövetkezet alapszabályait és így a közeljövőben a szövetkezet megkezdheti működését.

— **Rendőri asszisztencia mellett került színre Bécsben a Sasliók.** Bécsből jelentik: A Burgszínházban most játszották Edmond Rostand híres színművét, a Sasliók-ot. Minthogy azonban a darab előadása ellen Habsburg-ellenes lendenciája miatt a bécsi közönség egy részében erős mozgalom indult meg, a bécsi rendőrség széleskörű intézkedéseket tett az előadás zavartalanosságának biztosítására s egész detektívbrigádot rendelt ki a színházba az esetleges tüntetők eltávolítására.

— **Kik rádióznak a Vajdaságban?** A noviszadi posta- és táviratigazgatóság területén ezideig 487 rádiófelvevőállomás működött. Ez a szám most további 110 állomással szaporodott. Ujabbban a következő állomások létesültek: **Palicsan:** Küger Iván igazgató, Burghardt Iván cégvezető, Manojlovics J. Milán mérnök, Lungulov Radivoj, Rieg Ervin hivatalnok. **Apatinban:** Schäffer Béla kereskedő, Szemelics Iván tanító, dr. Telegdi Sándor, Lagatics Rade, Lindenmayer János szállodás, dr. Steli Ödön orvos, Speizer Ferenc, Dombovics Antal földbirtokos, Kelsch Antal fogtechnikus, Ábrahám Imre kereskedő, Szajer Antal vendéglős. **Titelen:** Zsuyi Mihály tanár, Labos András Oszkár gyógyszerész. **Bácska-Topolán:** Isaszegi István, Róder Oszkár gyógyszerész, Trombitás Antal kereskedő, Kovács István kereskedő, Romoda András, **Sztara-Moravicán:** Csapesik József kereskedő, Nagy Sándor, Farkas Béla vendéglős, Kovács Elek kereskedő. **Szekicsen:** Fésűs György technikus, dr. Wanrabenstein Ferenc orvos, Klein Lipót mechanikus, Hesz Keresztély vendéglős. **Bajmokon:** Kolisch Lajos kereskedő, Pfeiffer Kálmán földbirtokos, Szvoboda An-

tal malomtulajdonos, Kulics Gyula kereskedő. **Veliki-Kikindán:** Gaul Károly vasuti hivatalnok, Reiter Ferenc kereskedő, Fromari István fakereskedő, Miskovics Bozsidár hivatalnok, Nesz Antal kereskedő, Fojdl Miklós kereskedő, Karl Béla kereskedő, Lakovics Rajkó mérnök, Burg László tanító, Nিকেle Miklós mechanikus. **Bácska-Petrovszelón:** Doroszlovicski Milán vendéglős, Kiss Sándor tanító, dr. Stieflmayer Ádám orvos, **Szécsány:** Fajmer Miklós vendéglős, **Écskán:** dr. Messinger Károly orvos, Gerhard Mihály vendéglős. **Mariolánán:** Rieger Miklós aranyműves. **Vrsacon:** Schneider Prsemisl, Hoffmann Artur sörgyáros, Glöckner János mechanikus, Zsivanovics Szvetozár pénzügyigazgató. **Dobrica:** Nikolajevics György kereskedő. **Novivrbász:** Hudaszki András kereskedő. **Beli-Manasztir:** Bajazet Alekszander hivatalnok, Möller Sándor keresk. **Branyin-Vrh:** dr. Soulav Jenő mérnök, **Dárda:** Glück Pál földbirtokos. **Mokrin:** Fenyő Sándor dr. ügyvéd, Ticsarics József titkár. **Martonos:** Lisics Milos kereskedő. **Bács-Monostor:** Bachrach Lajos földbirtokos. **Pivnica:** Schuster Pál kereskedő. **Padina:** Szabó Ervin gyógyszerész. **Kulpin:** Ilg Sebestyén vendéglős. **Szaján:** Heresbauer Dénes. **Filipovón:** Hesz Márton tanító. **Vrdniken:** Schmidt József villanyüzemeltető. **Perleszen:** dr. Luksz László bíró. **Veliki-Torakon:** Szekosán Koszta vendéglős. **Szárcsán:** Marok Ernő földbirtokos. **Tordán:** Koszó Sándor vendéglős. **Novakanizsán:** Özvegy Ágoston Ferenc vendéglős. **Sztarakanizsán:** Bata Sándor villanyüzemeltető, Lackovics Ernő hivatalnok, Kemény Géza mérnök. **Bukin:** Welsch Antal vendéglős. **Noviszivác:** Schweitzer Keresztély kereskedő.

— **A szokolhamisítási ügyben befejezték a nyomozást.** Budapestről jelentik: A rendőrség a szokolhamisítási ügyben az összes gyanúsítottak ellen beosztotta az eljárást. Az ügyészség csupán egy személy ellen fog vádat emelni, akinek nevét — a nyomozás érdekében — titokban tartják.

— **Megbüntetett sofőr.** Noviszadról jelentik: A noviszadi rendőrség Wagner János autótaxi sofőrt háromszáz dinár pénzbírságra ítélte, mert ittasan vezetett a kocsiját.

— **Befejeződött a Miletics-szobor gyűjtési akciója.** Noviszadról jelentik: A Maticában kedden értekezletet tartottak, amelyen bejelentették, hogy a Miletics-szobor alapja javára a város 250.000 dináros adományával összesen 450.000 dinár gyűlt össze és ezzel a gyűjtési akció be is fejeződött. A Matica legközelebb fog határozni arról, hogy az összegyűlt pénzen szobrot emeljenek-e, vagy pedig alapítványt létesítsenek Miletics Szvetozár emlékére. Ugyancsak kedden tartottak értekezletet a Maticában a Színház-egyesület vajdasági programjára vonatkozólag is. Az értekezleten, amelyen Sztankovics Szvetozár, a Matica alelnöke elnökelt, résztvettek Kosztics Váza bánáti alispán, Terzin Pál szombori tanfelügyelő és Cvijics szombori városi tanácsnok is. Az értekezleten elhatározták, hogy úgy a bánáti, mint a bácskai főispánság székhelyén szülőgyűlési bizottságot alakítsanak, amelyek előkészítik a Színház-egyesület vajdasági programját.

— **Elfojták a palánkai mozi betörőjét.** Noviszadról jelentik: Miskov Nikola lakatos, Gomoia Ferenc asztalos és Albrecht József sofőr, bácsko-palánkai lakosok szeptember 18-ikán Hauzer Lajos és fia palánkai cég autójáról lelopták a szirénát, továbbá Drázsics Nikola sztarapalánkai vendéglősötől 130 dinárt csaltak ki, majd Vukovarra szöktek, ahol egy vendéglőben négy napig éltek, majd a számlát kifizetetlenül hagyva, megszöktek. Ugyancsak a Gomoia Ferenc augusztus 20-ikán betört Grast Ede palánkai moziába és onnan 300 dinárt loptott, Miskov Nikola pedig dr. Bitman János orvostól és Löbl Sámuel palánkai kereskedőtől egy-egy kerékpárt loptott. A palánkai csendőrség mindhármukat letartóztatta és a noviszadi ügyészség fogházába szállította.

— **Házasság.** Hajnal Endre Wien és Bachrach Grete Noviszad, október 4-én Noviszadon házasságot kötöttek. (Mindenkülön értesítés helyett)

— **Országos ankét a vasárnapi munkaszünet érdekében.** Zemunból jelentik tudósítónk: Az Országos Magánalkalmazottak Szövetségének kezdeményezésére, szombaton délelőtt kilenc órakor a zemuni városházán ankét volt, amely a vasárnapi munkaszünet kérdésével és a vasárnapi munkaszünet újabb szabályozásáról kiadandó rendeletekkel foglalkozott. A szociálpolitikai minisztérium rendeltetleg kíván intézkedni a vasárnapi üzletzárásról az éjjeli munkaidőről, az élelmiszerüzletek és a többi üzletek zárási idejéről, munkásvédelmi törvény betartásáról és végrehajtásáról. Az ankéten a munkáskamarák központjának titkársága részéről dr. Topalovics Zsivkó vezértitkár és helyettese Krekics Bogdán, az Országos Magánalkalmazottak központi vezetősége részéről Pfeiffer Vladimir titkár, az ankét kezdeményezője és Marianovics Dragutin vezetőségi elnök vettek részt.

Nem érdektelen, hogy a Vajdaság az értekezleten nem volt képviselve, mert a noviszadi munkáskamara régi vezetősége a magánalkalmazottak országos központja részéről a Vajdaság képviselőre kizemelt Brkics Vojin noviszadi munkásbiztosító pénztári igazgatót nem értesítették arról, hogy kiküldték őt erre az értekezletre.

— **Komlójelentés.** Noviszadról jelentik: A vajdasági komlótermelők szövetségének jelentése szerint az I. osztályú komló ára 10.000—11.000 dinár, középjú minőségű 8.000—9.500 dinár, gyengébb minőségű 7.000—8.000 dinár. Forgalom élénk. Irányzat: szilárd.

— **Kétévi börtönre ítélt variété-tulajdonos.** Beogradból jelentik: A beogradi törvényszék kétévi börtönre ítélte Cverger Jánost, a beogradi Palace Kristal variété tulajdonosát, aki Sutics Cedomir nevű alkalmazottjától kaucó fejében felvett 42.000 dinárt elikkasztotta. Az ítélt felebezett.

— **Pusztító vihar Indiában.** Kalkuttából jelentik: Indiában sok helyen óriási vihar pusztított Mandalay várost teljesen elöntötte a víz. A viharok eddig kétszáz emberáldozata van.

— **Elgázolta az autó a danzigi országgyűlés alelnökét.** Varsóból jelentik: A danzigi országgyűlés alelnökét, Spiletet egy autó halálra gázolta.

A szentai Agrár Takarékpénztár r. t. igazgatósága és felügyelő bizottsága mélyen megilletődve és fájdalommal tudatja, hogy nagyérdemű igazg. elnöke

nagyságos és főtiszt.
GÓZON ISTVÁN
prépost-plébános ur

váratlanul elhunyt. A megboldult önzetlen és odaadó működésével hervadhatatlan érdemeket szerzett intézetünk fejlődése körül.

Ezért áldott emlékét kegyelettel őrizzük.

— Egy autó az acheni tóba zuhant. Innsbruckból jelentik: Scholasztika és Seespitz között egy fakereskedő teherautója az acheni tóba zuhant. Krausz Henrik soffőr és Bischofer Tamás maurachi gazdálkodó életét veszítette. A katasztrófa oka az, hogy a veszedelmes ut rendkívül rossz karban volt tartva.

— Veszett ökör egy szentai tanyán. Szentáról jelentik: Rudics Ignác tornyospusztai tanyáján egy ökör megvesztett. Amint a béresek az ökröt megakarták kötni, kiszabadult a kötelékekből és Tóth János huszonkétéves soffőrt összetaposta. A soffőrt beszállították a noviszadi Pasteur-intézetbe.

Uj ügyvédi iroda Szentán. Dr. Knezsevic Milos volt szentai polgármester Szentán, a Pasiceva ulica 3. sz. (Adaiuton) ügyvédi irodát nyitott.

ELSER-fonal, ELSER-mosott, ELSER-Webe.
Selyemszálú (Seidenwebe)vásznak felülmulhatatlan minősége 75 év óta közismert.

8448

— Leesett a motorkerékpárról. Petrovoszelóról jelentik: Horvát Sándor géplakatos motorkerékpáron igyekezett hazazovibecséről. Utközben az első kerék villája eltört és Horvát leesett a gépről. Eszméletlen állapotban találtak rá. Lakására szállították, állapota súlyos.

Philadelphianban megtartott nemzetközi fogorvosi kongresszuson való hivatalos kiküldetéséből és tanulmányutamból visszaérkezve, rendelésemet újból megkezdtem. Dr. Auspitz Rudolf Sombor.

Kraljevbregi pezsgő vezető márká!

Urinök figyelmébe! Szinte lehetetlen olcsó árban készülnék angol és francia munkák elsőrendű kivitelben. Weinert női divatszalonjában. I., Paje Kujundžića 22. 8062

RÁDIÓ-MŰSOR

(A város melletti szám a hullámhosszt jelenti)

Csütörtök, október 7

Bécs (531): 11: Koncert. 16.15: Hangverseny. 19.30: Legénybucsu, Strauss Oszkár operettjének előadása.

Zagreb (350): 20.15: Előadás. 20.30: Táncczene. 21.45: Hírek, közgazdaság.

London (365): 17.15: Uzsonnahangverseny. 19: Táncczene. 21: Hangverseny. 22: Kárenek. 23.15: Variété. 23.30: Táncczene.

Breszlau (418): 16.30: Népies hangverseny. 20.15: Zenekari hangverseny. 22.30: Táncczene.

RÁDIÓKONCERTET

nagy termekben és kethelyiségekben TROPADYNE készülékeivel adhat. Hangerelessége és hangtisztasága felülmulhatatlan.

KONRATH D. D.
rádiószaküzlet Subotica.

Róma (425): 17.30: Jazzband. 21.25: Koncert.

München (485): 16.30: Koncert. 19.15: Hangverseny. 20.30: Szimfonikus hangverseny.

Berlin (504): 16.30: Koncert. 20.30: Kamarazene. 21.30: Modern lírikusok. 22.30: Táncczene.

Budapest (560): 9.30, 12 és 15: Hírek, közgazdaság. 16: Mesedélután. 17: Cigányzene. 18.30: Tarka délután. 19.45: Németnyelvű előadás. 20.30: Hangverseny. 22: Kamarazene.

KÖZGAZDASÁG

Csak a legjobb buzát akarja kienyvedni külföldre a kormány

Kiviteli ankét a kereskedelmi miniszteriumban

A kereskedelmi miniszteriumban vasárnap folytatták az ankétet, amelyet a kereskedelmi kormány hívott össze abban a kérdésben, hogy milyen módon lehetne a jugoszláv kivitel hírnevét és terményeink minőségét a külföldi piacokon biztosítani. Az ankétet ezalattal is dr. Steimetz miniszteri tanácsos a kereskedelmi miniszterium kiviteli osztályának vezetője elnökölt és résztvettek azon dr. Sztojkovics földmivélségi miniszteri tanácsos, Nenadovic kereskedelmi miniszteri inspektor, Naidanovic, a beogradi Kiviteli Bank képviselője, Zsivanovic Koszta, Kalmics Lázár, Chain (a Dreyfuss érdekelt-ség részéről), mint az országos exportőr egyesület képviselőt, Petkovics Sztevan, a beogradi kereskedelmi kamara, dr. Mirkovic Miso a noviszadi kereskedelmi kamara és dr. Borota Brana, a noviszadi tőzsde titkárai.

A kiküldöttek már az első értekezleten megállapodtak abban, hogy a jugoszláv buza standardja hektolitereként 76 kiló és 2%-os keveréses legyen, amely általában az összes európai tőzsdéken a szokványoknak felelnek meg.

Dr. Sztojkovics miniszteri tanácsos ismertette ezután, hogy a kormány a kivitel minőségére úgy az exportőrök, mint a termelőkkel szemben bizonyos intézkedéseket és ellenőrzést kíván gyakorolni. A kormány ugyanis biztosítani akarja, hogy a huszmillió métermázsát kitevő terméshől kivitelre kerülő négy-millió métermázsza a termés legjava legyen és ennek keresztülvitele érdekében meg akarja tiltani a silányabb minőségű buza kivitelét.

Az ankét kereskedő tagjainak és a noviszadi tőzsde kiküldöttjének érveit után dr. Sztojkovics miniszteri tanácsos előlított attól a követelésétől, hogy a silányabb minőségű buza kivitelére kimondott tilalmat vezessenek be, ennek ellenében azt a tervet vetette fel, hogy legalább is másfajta megtorlásokkal lehessen a silányabb minőségű és a jugoszláv gabona hírnevének ártó buza kivitelét megakadályozni és lehetetlené kívánja tenni, hogy hetven kilónál könnyebb és 4%-nál rosszabb minőségű buza kerüljön kivitelre. A megtorlás módzataira és ellenőrzés keresztülvitele nem történt döntés a konferencián és ennek megállapítását a csütörtök este hat órakor folytatandó értekezletre halasztották.

Az ankét az a terv alakult ki, hogy minden minőségű buza kivitelét megengedik, a határon a vámközegek mintákat szednek a kivitt árukból, azokat beküldik a noviszadi tőzsdének expertizre és csak az a buza kap — amerikai mintára — bizonylatot, amely legalább hetvenhat kilós.

Nem valorizálják a háboru előtti szerb járadékokat. Beogradból jelentik: Egyes külföldi lapok az utóbbi időben ismételt az irták, hogy a pénzügyi kormányzat a háboru előtti szerb járadékokat valorizálni fogja. A pénzügyminiszteriumban azonban erről a tervről mitsem tudnak és ilyen terv fel sem merült.

A kereskedelmi miniszter a vasuti tarifa csökkentését ajánlja. Beogradból jelentik: *Krajacs* Iván kereskedelmi miniszter javaslatot dolgozott ki a közlekedési viszonyok megjavítására szolgáló intézkedésekről. Ezek között ajánlja a vasuti tarifa revízióját a valóságos

árakra való leszállítás értelmében, mert a *tarifa nem a beruházások fedezésére való* és nem is lehet tisztára fiskálisjellegű. Megállapítja, hogy az eddigi tapasztalatok után a *vasutépítéseket nem szabad többé állami rezsziben végezni.* A tarifátételek állítólag elérik a mezőgazdasági termékek értékének 35—50 százalékát, ha pedig ez így van, akkor szükséges volna *Krajacs* szerint az általános tarifát 20—25 százalékkal, a passzív vidékeken 50 százalékkal is csökkenteni. Minden tarifaváltoztatást azonban csak is az év február, vagy július havában szabad eszközölni.

KINTORNA

A hadigazdag pesti igazgató vacsorára hívja meg Kohn és Grün tőzsdebizományosokat. Amikor a házigazda bemutatja őket egymásnak, Kohn végignézi Grün-t és ravasz-kas mosollyal mondja:

— Ha nem csalódom, mi már egyszer voltunk együtt.

— Csalódik — válaszolja Grün — az, aki a Markóban ült, az az öcsém.

*

— Képzeld, milyen becsületesek az emberek.

— Na?

— A mult héten egy vendéglőben felejtettem az esernyőmet. Tegnap bemelegyek és ott áll a sarokban.

— Na és biztos, hogy az a maga esernyője volt?

— Szó sincs róla... de ez a becsületeség.

*

— Te, én azt hiszem, hogy Kelevény-né belehalt a szülésbe.

— Miből gondolod?

— Az a szülésznő, akit hozzá hívtak, ma egy elismerő levelet mutatott a Kelevényntől.

*

A kávéházi tőzsdeasztalnál meséli valaki:

— Allok a postán és egyszerre csak megszólít egy ur:

— Kérem, legyen szives, nyálja meg ezt a kuvertát.

— Meg van maga örülve? Mért nem nyálja meg saját maga?

A lehető legnyugodtabb hangon válaszolt az idegen:

— Én már megnyaltam, könyörgöm, de nem akar ragadni!

TŐZSDE

Zürich, okt. 5. Zárlat: Beograd 9.15, Páris 14.60, London 25.1150, Newyork 517 ötnyolcad, Brüsszel 14.125, Milanó 19.50, Amszterdam 207.25, Berlin 123.275, Bécs 73.25, Szófia 375, Prága 15.325, Varsó 58, Budapest 72.45, Bukarest 2.70.

Zagreb, okt. 5. Zárlat: Páris 162, London 275.15, Newyork 56.56, Brüsszel 159, Amszterdam 22.67—22.73, Berlin 13.49, Bécs 799.50, Prága 168.15, Trieszt 215.48, Zürich 1095.75.

Szentai gabonaárak, okt. 5. A keddi piacon a következő árak szerepeltek: Buza 257.50—260 dinár. Ótengeri 140—145 dinár. Ujtengeri december—januári szállításra ab vasut 100—105 dinár. Tavaszai szállításra ab hajó 115—117.50 dinár. Csöves tengeri 60—65 dinár. Takarmányárpa 130—135 dinár. Sörárpa 140—145 dinár. Zab 125—130 dinár. Rozs 160—165 dinár. Muharmag 125—130 dinár. Köles 110—112.50 dinár. Heremag 2300—2320 dinár. Óbab 90 dinár. Ujjab 110—112.50 dinár.

Noviszadi terménytőzsde, okt. 5. Buza 3 vagon bácskai 265 dinár, 1 vagon 76-os 2 százalékos Tisza hajó 270 dinár. Árpa 1 vagon szerémségi 63—64-es 155 di-

nár. Tengeri 3 vagon szerémségi, uj októberre 115 dinár, 7 vagon szerémségi száraz, októberre 140 dinár, 40 vagon tengeri, bácskai száraz Tisza hajó novemberre 143 dinár. Bab 1 vagon, bácskai 135 dinár. Liszt 1 vagon 0-ás bácskai kombinált 425 dinár, 5-ös bácskai 325 dinár, 4 vagon 6-os 262 dinár. Korpa 1 vagon jutasszákbán, bácskai 105 dinár, 1 vagon szerémségi jutasszákbán 107.50 dinár. Forgalom 65 vagon. Irányzat csöndes.

Szombori terménytőzsde, okt. 5. Buza bácskai 76-os 257.50—262.50 dinár, 75-ös 252.50—257.50 dinár, 74-es 247.50—252.50 dinár. Szerémségi 76-os 257.50—262.50 dinár, 75-ös 252.50—257.50 dinár, 74-es 247.50—252.50 dinár. Bácskai Tisza sleg 265—270 dinár. Bánáti Tisza sleg 262.50—264.50 dinár. Szerbiai sleg 247—252.50 dinár. Bega hajó 262.50—266 dinár. Rozs bácskai 175—180 dinár. Zab bácskai 135—140 dinár. Árpa 145—150 dinár. Tavaszai 170—175 dinár. Kukorica bácskai 150—155 dinár. Bánáti 150—155 dinár. Szerémségi 157—162.50 dinár. Száritott kukorica bácskai 132.50—134.50 dinár. Szerémségi 135—140 dinár. Liszt 0-ás 420—440 dinár, 2-es 370—390 dinár, 5-ös 320—340 dinár, 6-os 250—260 dinár, 7-es 170—180 dinár. Korpa 105—110 dinár. Irányzat tartott.

Budapesti gabonatőzsde, okt. 5. A határidőpiacon jelentéktelen volt az üzlet és az áreltolódások a közeli határidőre szóló buzánál lényegtelenek voltak, a márciusi és májusi buza azonban 3000 koronával olcsóbbodott. A rozsüzlet is gyenge és az árak lefelé tendálnak. Hivatalos ármegállapítások ezer koronában: Buza októberre 358—359, zárlat 358—359, novemberre 365—366, zárlat 364—364.5, márciusra 391.5—393, zárlat 390—391, májusra 396—398, zárlat 396—397, rozs októberre 267, zárlat 265—266, márciusra 292—294, zárlat 292—292.5. A készárupiacon fokozódott a kínálat, az áringadozás azonban a buzánál csekély. A rozsüzletben jelentékeny kínálat mutatkozik, amelynek eredményeképpen a rozs 2500 koronával olcsóbbodott. Hivatalos árfolyamok ezer koronában: Buza 347.5—367.5, rozs 260—262.5, árpa 210—230, sörárpa 280—310, zab 195—215, tengeri 247.5—250, repce 550—580, korpa 155—157.5.

Csikágói gabonatőzsde, okt. 5. Buza decemberre 138.875, buza májusra 143.875. Tengeri decemberre 80.875, tengeri májusra 87.875. Zab decemberre 44.125, tengeri májusra 48.25. Rozs decemberre 99.5, rozs májusra 105.5.

Newyorki gabonatőzsde, okt. 5. Buza őszi vörös 148.875, buza őszi kemény 153.375. Tengeri 88.625. Liszt 700—750. Irányzat nyugodt.

ESŐ, SZÉL, HIDEG

esetén már előre kell gondoskodni róla, hogy egyetlen házban se hiányozzék a

DIANA

sósorszesz

amely massage, bedörzsölés stb.-hez nélkülözhetetlen

Mindenütt kapható!

Értéktelen utánzatokat utasítson vissza!

Jugopharmacia d. d.

Diana-osztály

Zagreb, Jukićeva ulica 12.

Vojvodinai főlerakat:

Korody & Cie, Novisad

Zeneművek

modern tánczene, iskolák és előadási darabok

legnagyobb választékban
eredeti áron

Vig

zeneműkereskedésben
Subotica

Edition Schott számonkint 6 dinár. — Schott-árjegyzéket készséggel küldök

NYILT-TÉR

Bárány Lajosné a maga és egész rokonsága nevében fájdalommal jelenti, hogy szeretett férje, a legjobb testvér és rokon

BÁRÁNY LAJOS

gyógyász

életének 42-ik évében, rövid szenvedés után október 1-én elhunyt.

Drága halottunkat október 2-án d. e. 10 órakor a nákováói rom. kath. sírkertben örök nyugalomra helyeztük.

NYUGODJÉK BÉKÉBEN!

Nákovo, 1926. október 2.

9122

A gyászoló család

Értesítés.

A Suboticiai Önálló Iparosok és Polgárok Betegsegélyző Egyesülete értesíti a t. tagjait, hogy rendelőjében

d. e. 10-11. dr. Fősz Dezső belgyógyász

d. u. 2-3. dr. Wilhelm sebész és női specialista

rendelnek. Fogorvosa dr. Szegő Ferenc rendel lakásán Zmaj Jovina (Jókai) ul. 2., d. u. 2-6.

Orvosi rendelés és tagfelvétel naponta VI., Trumbićeva ul. 8. sz. alatt. 6333

Milan Mudrić kr. sudski izvršitelj Senta

Izvrš. br. 495/1926.

Dražbena objava

Potpisani sudski izvršitelj na osnovu §-a 102. zak. čl. LX. od 1881. objavljuje, da će one pokretne, koje su usled odluke broj 7912/1/1926. Senčanskog sreskog suda u korist ovrhovoditelja Ferenc Barši iz Sente zastupan po advokatu Dru Karlu Biro iz Sente protiv ovršenika radi namirenja 20.000 din. glavnice i spp. popisane i na 9.900 din. procenjene i zaplenjene, po imenice razni kućni nameštaj, 1 šivaći stroj na temelju odluke br. Gn. 8520/1926. senčanskog kr. sreskog suda na javnoj dražbi prodati.

Dražba će se održati dne 15. oktobra 1926. god. pre podne u 8 sati u Senti (Wilsonova ul. br. 19.)

Kupac je dužan odmah isplatiti cenu i preuzeti kupljenu stvar po §-u 107. i 108. zak. čl. LX. iz 1881.

Senta, dne 26. septembra 1926. godine.

Milan Mudrić
sudski izvršitelj

9112

Alulirott ezuton mondok köszönetet a subotici „SREĆA“ Jótékony Kiházasító Egyesületnek a részemre járó segély pontos kifizetéseért.

Subotica, 1926. október 2.

Kristina Kujundžić

9110

Bregunac Nikola hitelezőit felkérem, hogy követeléseiket nálam 10 napon belül jelentsék be, mert későbbben beérkező bejelentéseket nem veszek figyelembe.

Stari Šove, 1926. október 4.

Stevan Petrović
kereskedő Stari Šove

9123

A „SREĆA“ Jótékony Kiházasító Egyesületnek ezuton mondok köszönetet a részemre járó segély pontos kifizetéseért.

Roza Matlak

9109

Bármikor és bárhol tetszése szerint szórakozhat, táncolhat a legkitűnőbb angol „Jazz band“ muzsikája mellett, ha valódi

Columbia tánclemezeket

vesz. Minden táncujdonság: Valencia, Barcelona, Parlez vous Français, Picador, Zirkusprinzessin stb. stb. kapható a jobb szaküzletekben. — Kérjen lemezjegyzéket a fől rakattól:

S. Ad. Engl, Subotica

Gramofon nagy választékban 360 dinártól kezdve!

Hölgyek figyelmébe!

Külföldi utamról visszatértem, magammal hoztam a legújabb

Őszi divatmodelleket

Üzletemet a régi mederben folytatom tovább és módomban áll a legkényesebb párisi divatigényeket is kielégíteni.

Szolid árak!

KÉNYERES GIZI

NUSKÓ PÁLNÉ

NŐI DIVATTERME SUBOTICA

SOKOLSKA (GOMBKÖTŐ) UL. 7. SZ.

Makulatura

(ujságpapiros)

kb. 20 métermázsza, azonnali szállításra

KAPHATÓ

Minerva r. t. Subotica

Zmaj Jovin trg 3.

Automobilvezetői- és soffőrtanfolyam

alapított Novisadon, az egész Vajdaság és Szerémség területére.

A tanfolyam foglalkozik mezőgazdasági és autómotorokkal. Minden 18-ik életévét betöltött egyén megszerezheti a soffőrvizsgát, ha személyesen vagy levélel felkeresi az **Első Vajdasági Soffőrközlőt**. Erre levelez az ipar- és kereskedelemügyi miniszter által No. 1. d. **Kralja Aleksandra** ulica 7. a. udvarban. 8981

Tölgyfa-komlórudak

száraz minőségben, 7, 7½ és 8 méter hosszban, különféle vastagságban kaphatók és **azonnal szállíthatók**

Mirko Steiner i Sinovi cégnél

Vukovár
Telefon 40

Novisad
Telefon 360

Kula
Telefon 6

Dr. Farkić

gyógyintézet, **BEOGRADBAN**

Kezel:

Idegbetegségeket: neurasthenia, hiszéria, epilepszia, nemi sifilis, benulások, isiasz, stb.
Sebészeti-ortopéd megbetegedéseket: hátgerincgörcbüléseket, izületi és csonttuberkulózist, csontcsúréseket, testi hibák stb., azonkívül reuma, skróli, elhízás, versze-énység.
Vízgyógyintézetű kezelések: (hidroterapia) villamossággal (4 fülkés fürdő), mesterséges napfürdő (kvarc), szénsavas fürdő, eredeti pöstyéni iszap, medikó-mechanika, ortopéd-kezelés, masszázs.

Vizsgálat és kezelés Röntgen-sugarakkal.

KLINIKAI LABORATORIUM

Az intézet orvosai: Dr. Klein H. idegbajoknak, Dr. C. Kajon sebészeti ortopéd orvos

Az intézet nyitva: reggel 7-től 12-ig, vasárnap és ünnepnap csak délelőtt.

Árak: külön szoba 150, 2-3 ágyas szoba 120 dinár naponként. Felvilágosításnál szolgál az intézet Beogradban, Knez Mihajlova venac 28, a Kallmezdannal szemben. Telefon 5-39.

MINDEN KÖNYV

SZERB, HORVÁT, MAGYAR, NÉMET, FRANCIA, ANGOL

eredeti bolti áron megrendelhető a **MINERVA NYOMDA R.-T.**

KÖNYVOSZTÁLYÁBAN
SUBOTICA 8105

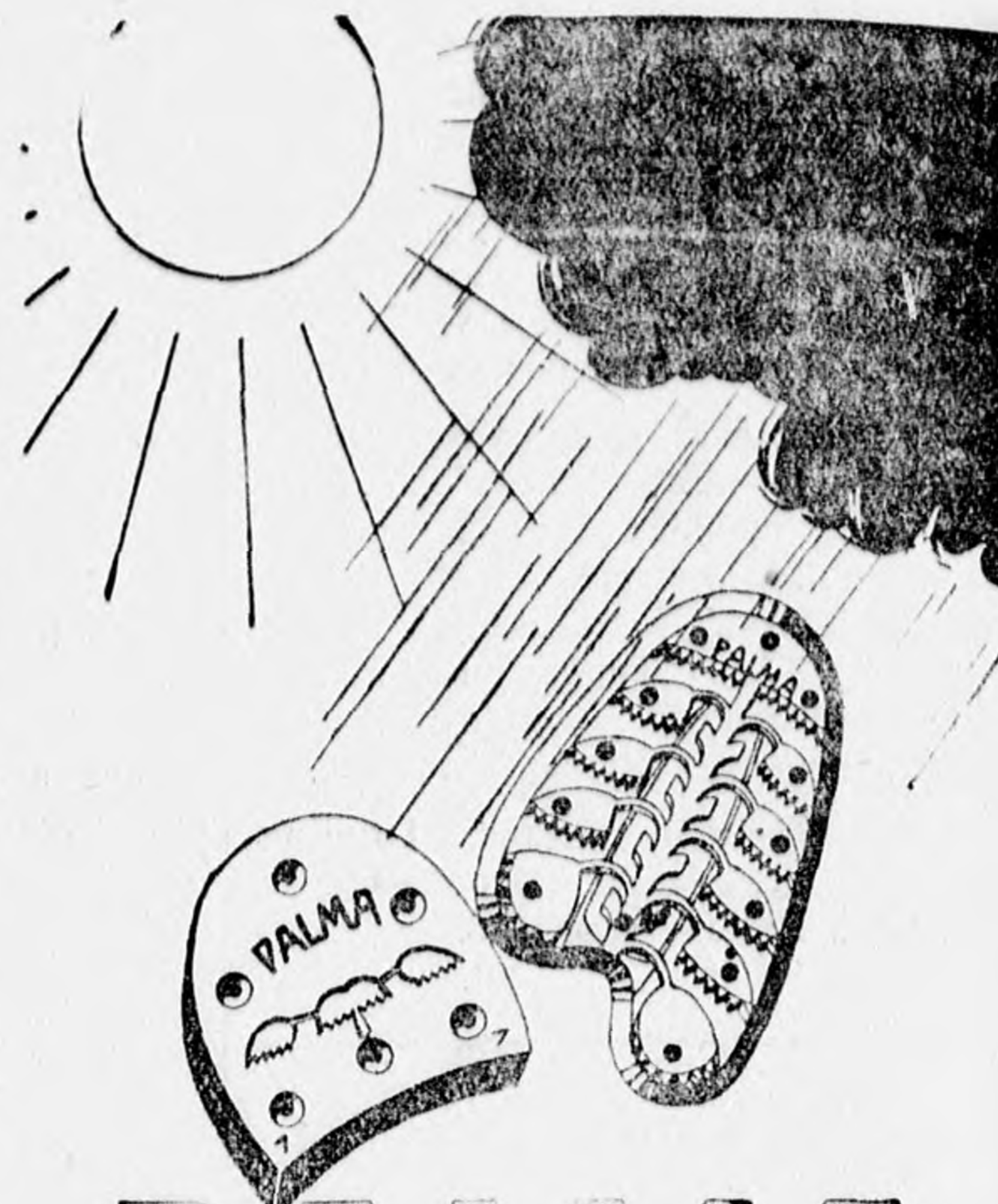
JUGOSZLÁV SZERB és HORVÁT NEMZETI ZÁSZLÓK

tiszta gyapjuból, színe nap és víz ellen garantiált!

- 75 cm széles 120 cm hosszú Din. 70.—
- 100 cm széles 150 cm hosszú Din. 100.—
- 110 cm széles 200 cm hosszú Din. 150.—
- 120 cm széles 250 cm hosszú Din. 200.—
- 150 cm széles 300 cm hosszú Din. 300.—

szállítunk bérmentve az összeg előre való beküldésnél vagy utánvétellel.

KLEIN i WINKLER SUBOTICA, Trumbićeva ul. 22
Viszonteladók kérjenek ajánlatot!

PALMA

Gummitalp és gummisarok

Rossz időben egyáltalán nem luxus, ha „Palma“-t hord cipőjén, jó időben a szandálján, mert a járás ezzel kellemes és ruganyos és így minden takarékos és praktikus gondolkodó embernek szüksége van erre

Miért? Mert tartósabb és olcsóbb, mint a bőr.

Tegyen kísérletet és gyorsan arra a meggyőződésre jut, hogy nem is szabad „Palma“ nélkül felvennie cipőjét.

„DAMA“ FEHÉRNEMÜSZALÓN

A legújabb szabású ingbugyik, hálógerek, kombinék, hozott vagy saját anyagból tűzsurral, ptypennel stb.

Tolstojeva (Ódor) ul. 21. sz. alatt

AT. HÖLGYKÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE

Fővárosi mintára ujonnan átalakított üzletemben az **őszi és téli köpenyek, ruhák, bluzok, bundák** stb. árusítása megkezdődött.

Kérem a t. hölgyközönséget, hogy szükségletét fedezze nálam, hol a legutolsó divatujdonságokat a legolcsóbb árakon kapja, amit a következő néhány adat igazol:

- Téli köpeny, himalja és velourból, végig bélelve** 600—800 din.
 - Ugyanez szőrméző** 1000—1200 din.
 - Téli köpeny, legfinomabb takorposztból, szőrméző** 1350—1600 din.
 - Selyem-plüs kabok tiszta selyemmel bélelve** 1800 dinártól
- Külsőlegesség szőrmehundában és gyermekkabókban! Hosszú és mebedák már 2500 dinártól, szőrmehundák a legfinomabb minőségben 600 dinártól kaphatók.
- HEGYI FÜLÖP**
NŐI FÜLÖTÖK ARUBAZA
SUBOTICA, Kr. Aleksandra ulica 7.

Mielőtt **FÁT VAGATNA,** kérjen ajánlatot **LEIPNIK TESTVÉREK-től,** akik még p i gyorsan és olcsón dolgoznak **Zrinjski trg 33.** Terezijana ul. 5. a kereskedelmi iskolánál. a Napórnél.

Állandó
képkiallításomat
eredeti radíring, fa-
metszet és olafest-
ményekkel felújítottam
Mielőtt képgyűjteményét
szaporítaná, tekintse meg
vételkényszer nélkül kül-
földdel egyenlő színvonalon
álló üzletemet.
Műtárgy-újdonságok
érkeztek.

BALOG LINA
cég Subotica

**Teher-
autó**
5tonnás „Praga“
márkájú
olcsón e'adó.
Érdeklődni a lap ki-
adóhivatalába „1237“
szám alatt.

Ujjonnan berendezett
vám és export
malom
bérbeadó vagy eladó.
Alois Mihajlović
Novisad, Obr 119

Előnyömdát
legújabb rajzokkal
felszerelve
olcsón szállít
Bleier Márk
I. Jugosl. Előnyömda-
Berendezési Gyára
— SENTA —

Em. Fischer Zagreb
Jurišićeva
ulica 6. Sudnička
ulica 3.
Legelősebben szállít kerékpárt,
kerékpár alkatrészeket, varr-
gépeket, gramofonokat, gramofon-
lemezeket, toot-allokat és tech-
nikai kellekkeit — magánvevők
része is. — Sportegysületek,
mechanikusok és iparosok enged-
ményt kapnak. — Kérésre minden
lépés árjegyzékot.

Orth. kóser
szalámi, virsli, füstölt-
hus, emmentáli, „Ce-
res“ **KOKUSVAJ**
állandóan kapható
Sugár Manó
cégnél Subotica

Iskola táskák,
legújabb fajta
női ridikülök
legelősebb bevá-
sárlási listása
Schlager Henrik
böröndés és speciális bőraru-
szaki le-
Subotica, Aleksandrova 1.
(tel. 1234)

Nea-Crem
legmegbízhatóbb
arc- és kezapoló
KORONA GYÓGYSZERTAR
VÁROSHÁZA
SUBOTICA

Tisztelettel tudatjuk t. vevőinkkel, hogy 50 év óta fenálló konfekciós
üzletünket október 1-ével a Wagner-palotába helyeztük át.
Ez alkalomból közöljük, hogy a legújabb modelleket nagyon jutányo-
san és régi, szolid áron árusítjuk. Gazdagon felszerelt raktárunkba
legújabb diszes női köpenyek és látványos szőrmekabátok érkeztek.
Raktáraink megtekintését tisztelettel kéri

ROTH MANÓ és FIAI NOVISAD

Tudja mit jelent
Impedimentum? Gliptika? Gnoma? Kriterium?
Jingo? Kartotipia? Koedukáció? Koordinális?
Krudelis? Opulencia? Perplex? Rekognoszkál?
Minden
művelt ember naponta
ezer és ezer idegen szót olvas
és hall! Ismeri mindnek
a jelentőségét?
**Idegen szavak
magyarázata**
12.000 idegen szót ismertet Horovitz Jenő kitünő
könyve és csak 65 dinárba kerül. A pénz
előzetes beküldése ellenében
(és 5 dinárt portóra)
szállítja

„Minerva“ könyvosztálya
Subotica, Zmaj Jovin 3.

Weitzenfeld és Társa
Subotica
Detailüzlet: Városi tércpalota. — Telefon 192.
Engros: Wilsonova ul. 7. — Telefon 190.
Z S Á K
ZSINEG
PONYVA
PONYVA KÖLCSÖNZÉS.
Karpitos kellekek mint: butorszövet, matrácrad-
lik, afrik, ló-zőr, pelyhelytol pótlo, önműködő roletta
rudak, linoleum, szőnyeg, lópokrócol, gyapju és
utítakarók.
LEGOLCSÓBBS ÁRAKI

Ford alkatrészek
Ford javítások
Ha olcsó és megbízható mun-
kát akar, forduljon **Ford**
autorizált ügynökségéhez:
Klein Géza és Fiai
Subotica

Ritka alkalom
földvásárlásra
Bánát romániai részén 400 holdas tetiesen
tehermentes
elsőrangú minőségű földbirtok
kisebb parcellában is a tulajdonos elha-
lálása mi tti rendkívül olcsón eladó
A birtok vasúti vonal mentén fekszik,
vasúti állomása, postája, távíránya, tele-
fónja van.
Bővebb felvilágosítást ad a kiadóhivatal

„ORIENT“
MAHMUD SZKENDEROV
KELETI SZŐNYEGNAGYKERESKEDÉSE
ÉS PERZSASZŐNYEG KIALLITÁSA
SUBOTICA, Kralja Aleksandra u. 13.
Perziából és a középázsiai országokból nagy tétel eredeti keleti
szőnyeg érkezett minden nagyságban és színpompás mintában.
A FOLYÓ ÉVI ŐSZI SZŐNYEGVÁSÁRT
okvetlenül tekintse meg vételkötőlelettség nélkül és győződjék
meg minden versenyt kizáró árainról
Buchara, Cherman, Samarkand, Khokand,
Sarabend, Tebris, Heris, Aphan, Yauuth,
Hamadan, Mosszul, Nabati, Sirasz, Shir-
ván, Belludzisztan és egyéb keleti
szőnyegeket utólréhetetlen
keleti színpombában
Sérült szőnyegeket a Keletről
hozott szőnyegszövő munka-
sokkal javításra of vadok.

VADÁSZOK!
A vadászlegyverek és löszerek lényegesen
olcsóbbak lettek.
Kérjék a legújabb, nagy képes tegyverárjegyzékot.

V. BATA SIN
SUBOTICA
vadászfegyver és löszér nagykereskedő cégtől. Az
ország egyik legnagyobb és legjobban felszerelt
vadászati szaküzlete
Vadászfegyvereinkért írásban jótállást vállalunk
Óriási raktár. Óriási választék.
NAGYBAN. KICSINYBEN.
Tegyen egy próbavásárlást.
VADASZTÁRSASÁGOKNAK KÜLÖN
ÁRENGEDMÉNY
Villanyerőre berendezett, nagy puskamü-
ves műhelyünk, elsőrangú fegyvermester
vezetése alatt áll.
Javításainkért teljes garanciát
vállalunk

NYUGAT
az egyetlen európai színvonalon álló
magyar szépirodalmi folyóirat
okt. hó 1-től Jugoszláviában
is kapható
Előfizetési ára negyedévenként 100 D.
Egyes szám ára 20 dinár

Első
Subotici Esernyőkészítő Műhely
megrendelés szerint 2 óra alatt készít bármilyen
ernyőt.
Anyagokban nagy raktár!
Vidéki megrendeléseket tucatonként teljesít.
Özv. GERBER JAKABNÉ SUBOTICA
Bene Sudarevićeva ulica 32.

A legelősebb és legelősebb
ajándéktárgyak
már 150 dinártól kezdve
Aufvertecek, gyertya'artók, virágszák, likör- és dohányzó-
készetek, kosa ak, díszórok, kéz- és asztali, kaphatók.
Ádám ékszerésznél
Subotica, Rudić ul. 6. Sugár fűszeres ház.

Hölgyek figyelmébe!
Hajvágás, ondolálás, mosás,
manikür, hajfestés, baba-
javítás, e szakmába vágó
bármilyen munka a legju-
tányosabb árban gyorsan
és pontosan készül. Ugyan-
ott egy jó bubi hajvágó
és egy elsőrendű fodrásznő
magas fizetéssel felvételik
Lagner János
8901 fodrász.

Existencia
Jólmenő iparvállal-
lat elköltözés miatt
eladó. 4852
Érdeklődés: VOJVODINA
150,000 jelige alatt a
kiadóhivatal továbbit.

Tankönyvek
Magyar- és németnyelvű isko-
lák részére. — A Ministarstvo
Prosveta által engedélyezve,
KAPHATÓK
Hiteles tankönyvjegyzék
kiváratra küld:
Lipsitz és Lampel
könyvkiadók Subotica
Iskoláink minden vonalzás-
ban, viszonteladónak olcsón
7528 számítjuk.

Azonnali belépésre kere-
sek ügyes, önálló üzem-
vezetéshez alkalmas
fiatal molnárt.
Molnári kolát végzettk előny-
es részesülnek. 9121
TEODOROVIC MILVOJ
motormalma
Stari Sivac, Bačka

Értesítés
Goldman Herman indji-
jai fűszerüzletét átvettem.
Kinek bármilyen követelése
van fenti cégnél, okvetlenül
október hó 12-ig jelentse
be nálam, mert később be-
jelentett követeléseket fi-
gyelemben nem veszek.
Jakob Helmlinger
trgovac, Indjija
9120

Litografiai
MUNKÁK
Legjutányosabban
FISCHER ERNO
GRAFIKAI MŰINTÉZÉSEBEN
SUBOTICA

SENTÁN
a „Bácsmegeyi Napló“
részére hirdetésekét ár-
szabály szerint fiókkidó-
hivatalunk
MOLNÁR SZ. VINCE
könyvkereskedése vesz fel
Többszöri hirdetésnél
árkedvezmény!

Cipészüzletem
Áthelyeztem Karadjordje
tör 5 sz. alá, a volt Bébé
cipészüzlet helyiségébe.
Az összes raktáron levő
árut mélyen leszállított
árban árusítom és meg-
rendeléseket nagyon
olcsó áron vállalok.
Kérem a nb. vevő- és rendelő-
közönség szives pártogását.
Ugyanott két berendezés
üvegálmányal eladó.
Thurzó cipész-mester.

Házak posta közelé-
ben lakások-
kal, üzlethelyiségek a fő-
térén és kocma lakással.
Villatellék Palićson sür-
gösen jutányosan e'adók.
Bővebbet Földes ruhafűze!

KORZÓ MOZI

Az őszi szezon kimagasló attrakciója
Csütörtök—vasárnap. Szeptember 7-10.

VARIETÉ

A szibongó színes vásári bódétól a fényes előkelő világvárosi varietéig, a csendes boldogságtól izzó mámoron át a gyilkosságig vezeti ez a film a jellemzésnek királyát

EMIL JANNIGSOT, PUTTY LIA
kiváló szépsége, forraló erotikája ifjúvá serkenti az érett hatalmas férfit a vízi magával menyibe, pokolba, szerelembe és bűnbe.

RENDES HELYÁRAK!
Előadások kezdete 4-6 és fél 9 órakor, vasárnap fél 3, 4-6, és fél 9 órakor.

LIFKA MOZI grandiozus átalakításán
éjjel-nappal dolgoznak. Megnyitó
október végén.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és címezhető kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felbélyegzett jellegű leveleket továbbítunk. Kérdezőkérdezőkhez válaszlevegély melléklendő.

A város központjában levő ház két lakással, az egyik azonnal beköltözhető, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Érdeklődni dr. Horváth Mór Szubotica. 9079

Magánjáró Umrath cséplőgarnitúra eladó. Kabak Gergely, martonosi szállásán. 9127

Fényképészeti műterem mielőbbi megvételre, esetleg bérbe keresek. — Hilda-villa, Palić. 9119

Eladó üzemben levő 10 HP szivógázmotor Irusz darálóval és egy 10 HP Karmik szivógázmotor. Lengyel Miklós, Senta, Beogradska (Árpad) ulica 73. 9131

Ezüst kávékészlet, ezüst étkező eszközök stb. eladók. Dulićeva ul. 5. 9136

Cukrárszauzet igen szép berendezése eladó. Érdeklődni lehet Grünwald Lipót, Subotica, Rudićeva ul. 4. 9083

Kisebbségi családi házat venni forgalmas utcában, esetleg üzlethelyiséggel. Ajánlatokat kérek a kiadóba »Komoly vevő« jellegre. 9093

ENGLER

HARISNYAKIRÁLY-NÁL

vásárolhat a legolcsóbban

SUBOTICA

Strosmajerova ul. 8 — Huspiac 88 9

Legjobb minőségű teher és arany FOGAKAT

mindenkinél olcsóbban, legmesszebbmenő garancia mellett készítik, Tartós fogtömések, Érzéstelenített foghúzás.

Dent. SCHÄFFER GÉZA

Subotica Kr. Aleksandrova u. 15. Vasúti parkkal szemben. Kótmelleles sarokház. Vidékiek aznap lehetőleg kiégitetnek. 6704

500 DRB. ÓRA INGYEN

Minden IDOL-KREM dobozban van egy betű az

J D O L K R E M

szóból. Ha azokat összegyűjti és beküldi az üres dobozokkal együtt

jutalmul kap egy órát

Kérje

Ne fogadjon

mindenhol!

el mást!

Prva Jugoslavenska Kemična Fabrika D. D. NOVISAD

NARODNI BIOSKOP

Október 4-5-6. Hétfőtől—szerdáig

Kettős műsor! Két sláger egyszerrel
EGYEDÜL AZ ÉLET VIHARÁBAN

a szezon leggyönyörűbb filmje 6 felvonásban
LIANE HAID a tündöklő szépségű filmdiva a főszerepben. — Azonkívül

HARRY PIEL legizgalmasabb 7 felv. bravurjában

VESZEDELMEZ NYOMOKON

című idegölő attrakcióban.

Koncert helyek: Páholy úlé 12, fentartott hely 10, támlás- s 8 I. hely 6, II. hely 4 és III. hely 3 dinár.

Előadások kezdete: Hétköznapokon 4, 6 és fél 9. vasár- és ünnepnapokon 2, 4, 6 és fél 9 órakor

KÜLÖNFÉLE

Damburrozás, madeira és festés ruhákra, sálakra stb., fehérneművarrás és himzés, plissirozás és guvrirozás olesón és szépen. Aida, Csirkepiac, Pécs-ház. 8956

3 utcai, 1 udvari szobából álló irodahelyiség nagy raktárral azonnal kiadó Novisad legforgalmasabb utcájában. Felvilágosítással szolgál Kardos hirdetőiroda, Novisad, Vilsonov trg 7. 9113

Keresetük egy ur részére egy tiszta butorozott szoba a vasútállomás közelében. Ajánlatok 579. telefonszámra. 9102

Két elegánsan butorozott szoba, esetleg konvhasználatl azonnal kiadó. Trumbićeva ulica 3. icbbra. 9098

A központban szép uccai butorozott szoba különbejárattal uriembernek október 15-ére kiadó. Cim a kiadóban. 9049

Butorozott szoba a beltéren ellátással vagy konvhasználatl kiadó. Cim a kiadóban. 9105

Nagyközségben a főtéren üzlethelyiség azonnal kiadó. Ugyanott fűszerüzletberendezés eladó. Ziskov Nenád, Martonoš. 9124

Iroda a város központjában, telefontal, külön bejárattal kiadó. Kraus, Karadžićeva ulica 10. 9107

Két- és többszobás lakás azonnalra kiadó. Hilda-villa, Palić. 9118

A legdrágább külföldi vaj sem jobb, mint Piukovits József teigazdaságának naponta frissen köpült tea-vaia. Október 3-tól 11-ig 11 dinárért adunk Önnek ¼ kilót, hogy erről meggyőződést szerezzen. — Telefon 541. Jelačićeva 4

Apollo Novisad

Október 6, 7, 8, 9, 10.

Julius Verne világhírű regénye alapján

A cár futárja (Strogoff Mihály)

világattrakció 2 részben, 13 felvonásban.

2 és fél óras előadások.

Német és angol nyelv. oktatás csoportokban, hav 60 dinár tandíj. Beiratkozni lehet minden nap Miloš Obilić (volt Bogvár) ulica 4. 9013

Világos és tiszta butorozott szobát keres, lehetőleg a beltéren egy magános uriember. Címeket kér dr. Radomir Popović tanár, Pravni Fakultet. 9025

Irodalmu vendéglőt keresek elszámolásra, esetleg bérbe ajánlatokat kérek a kiadóba »Ovadék« jellegre. 9092

Nem kell várni a »Pompadour«-ban. Elsőrendű munkaerők a legpontosabban végzik az összes fodrászathoz tartozó dolgokat, u. m.: hajfestés, hajvágás, ondolálás, wasserwelle, parókák készítése stb. Tisztaság, pontosság és figyelmesség az elvünk. Kozmetika, Manicur. 8431

10 nap alatt nagyon szép lesz, ha a »Pompadour«-ba jár arcápolásra. Tehát siessen, hogy megszabaduljon: szeplő, pattanás, májfolt, alkalmatlan hajszálak, szemölcs, stb-től. Gyógykenőcs, Gyógyszappan, Gyógypuder, Fodrászat, Manicur 8430

Prágai zongoratermében Vel.-Kikindán mindenkor a legelőnyösebben vásárolhat zongorát. Nagy választék. 8820

Budapesti gázkocsz érkezik. Megrendelhető Révai Adolfnál, Sokolska 2. Telefon 551. 8870

HÁZASSÁG

27 éves, jól szituált hivatalnok fiatal intelligens jó lelkű leány ismeretségiét keresi házasság céljából. Leveleket a kiadó hivatalba fényképpel el látva »Boldogság« jellegre kér. 9100

Nincs olyan regény, ami mélységében gazdagabb, kalandokban fordulatosabb, meglátásban színesebb volna, mint Jack London valódi élete, amit felesége írt meg. E nagy könyv ára 85 dinár. Porto 5 dinár. A pénz beküldése után szállítja Minerva R. T. könyvosztálya, Subotica.

FOGLALKOZÁS

Vállalok: könyvlektetést, mérlegkészítést, elhanyagolt könyvek rendezését, a könyvvitel gyakorlati tanítását, peres ügyekben könyvszakértői munkákat. Borbély L. magán- és bírósági szakértő Novisad.

Családos, 33 éves, volt gazdasági irodai tisztviselő, malomkönyvelő, kereskedelmi iskolai irettségivel, azonnali belépésre hivatalnoki vagy utazói állást keres. Szíves megkeresést a kiadó »Néklülő család« jellegén továbbít. 9130

Hegedűoktatást elvállal, valamint zenedei tanulókat feladványokban előkészít leguább módszer szerint, Hamburger, Segedinski put. Telefon 566. 9125

Felveszek házmesternek gyermektelen házaspárt. Cim a kiadóban. 9135

Füüdömester állást keres éves bizonyítvánnyal, ajánlatokkal. Cim: Novisad, Primorska ul. 30. 9114

Cipészsegéd azonnali belépésre kerestetik. VIII. Kosovo Polje trg. 9111

Röföskereskedősegéd, 10 évi gyakorlatl, derfekt szerb-magyar, állást keres. Ajánlatokat »Önálló eladó« jelleg alatt a kiadó továbbít. 9108

Pénztárnoknöt és egy jegvszedönöt keres szerb, magyar nyelvismertel azonnali belépésre. Narodni Bioskop. 9132

5 hónapos kislányom mellé gyermekgondozónöt keresek, ki a háztartásban is segédkezik. Dr. Reök Ivan, Jugoslovenska Banka-palota. 8987

Intelligentes deutsches Fräulein sucht Stelle zu Kindern zum sofortigen Eintritt. Zuschriften: Vilsonova ul. 8. 9016

Fiatall ruhafestő- és vegytisztítósegéd felvétetik október 15-iki belépésre. Stipan Sudarević, Oslobodjenja ul. 19. 8865

VÉTEL-ELADÁS

A modern féril és nő szerelmi és erkölcsi életének tükré Wassermann páratlanul érdekes regénye *Laudin és családja*. Németül 6 hónap alatt 30 kiadást ért el. Ára 40 dinár. Porto 5 dinár. A pénz beküldése után szállítja Minerva R. T. könyvosztálya, Subotica.

Komnik gyártmányu 80 HP 4 hengeres benzinnmotor eke 6 vassal, keveset használt, 20.000 dinárért eladó vagy elcserélném gvári magánjáró cséplőért. Ilija Mikić, Oroszlamoš. 8605

Komplett ui ebédlobutor és egy gvönvörű szép csillár eladó. Ugyanott különbejáratu szoba kiadó. Cim a kiadóban. 9015

Elsőrangu cukrárszda azonnal eladó. Bővebbet: Trumbićeva ulica 3. 9099

Kaptafa, 160 pár, alig használt, modern, eladó. Cim a kiadóban. 9106

KŐRÖSI GÉZA

szalámikészítő és füstölthúsárak feldolgozó telepe a helybeli főt. rabbiság felügyelete alatt
SUBOTICA

Telep és expeditió: Save Tokelije ulica (Halasi-ut) 2 szám.
Iroda és detail eladás: Rudić ulica 4. szám. — Telefonszám: 513.

Készít: **I-ü szalámít, tormásvirstlit, kolbászt, finom felvágottakat, továbbá mindenféle füstölt-, marha- és libahust.**

LIBAZSIR ELADÁS.

Kereskedőknek árengedmény.

Vidéki rendelése: azonnal továbbítatnak.

KORUNK NAGY REGÉNYE

Két testvér, az egyik a perc gyönyöreinek mohó élvezője, szédítő tözsdemanővereken gyűjtött nagyon lelkiismeretlen tékozlója, a másik a komoly építőmunka szerelmese, akinek élet-célja az emberi szolidaritás megteremtése. Kellermann írta ezt a szenzációs, modern, nagy regényt.

CIME:

SHELLENBERG TESTVÉREK

Természetesen mindketten a magukhoz való nőt keresik és itt feltűnik a mai nő két szélsőséges típusa. Lázás lüktetésben pregnék le a regény egyes jelenetei és izgalmas cselekvényei, léleketfojtóan olvassuk végig korunk legjellegzetesebb regényét

Ára 40 dinár (portóköltésre 4 dinár)

A pénz előzetes beküldése után szállítja:

MINERVA NYOMDA R. T. SUBOTICA
KÖNYVOSZTÁLYA